

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Agricultura,
Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica
i Transició Ecològica

Estat de situació sobre Transició Ecològica en els municipis valencians

Índex de continguts

04.	1. Introducció
06.	2. Aspectes metodològics
07.	2.1. Metodologia de l'estudi: estructura i fases del treball
07.	2.2. Nivell de resposta obtinguda
11.	3. Implantació de mesures en matèria de transició energètica en l'àmbit local
12.	3.1. Fiscalitat energètica: incentius i bonificacions fiscals
15.	3.2. Impuls de la mobilitat elèctrica
	3.2.1. Punts de recàrrega elèctrics d'accés públic
	3.2.2. Flota municipal de vehicles
19.	3.3. Instal·lacions d'autoconsum i eficiència energètica en edificis municipals
	3.3.1. Posada en marxa d'instal·lacions d'autoconsum
	3.3.2. Introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals
24.	3.4. Enllumenat públic
26.	3.5. Compra i contractació pública sostenible
	3.5.1. Clàusules climàtiques en processos de compra i contractació
	3.5.2. Contractació de subministrament elèctric municipal amb garanties d'origen (GdO)
29.	3.6. Adhesió al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia
32.	3.7. Impuls de comunitats energètiques locals
35.	3.8. Implantació de plantes solars fotovoltaïques
39.	3.9. Formació i educació ambiental
41.	4. Implantació de mesures en matèria de transició energètica en municipis en risc de despoblament
45.	4.1. Fiscalitat energètica: incentius i bonificacions fiscals
46.	4.2. Impuls de la mobilitat elèctrica
	4.2.1. Punts de recàrrega elèctrics d'accés públic
	4.2.2. Flota municipal de vehicles
48.	4.3. Instal·lacions d'autoconsum i eficiència energètica en edificis municipals
	4.3.1. Posada en marxa d'instal·lacions d'autoconsum
	4.3.2. Introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals
50.	4.4. Enllumenat públic
51.	4.5. Compra i contractació pública sostenible
	4.5.1. Clàusules climàtiques en processos de compra i contractació
	4.5.2. Contractació de subministrament elèctric municipal amb garanties d'origen (GdO)
52.	4.6. Adhesió al Pacte de les Alcaldies per al Clima i l'Energia
53.	4.7. Impuls de comunitats energètiques locals
54.	4.8. Implantació de plantes solars fotovoltaïques
55.	4.9. Formació i educació ambiental
56.	5. Conclusions

1. Introducció

1. Introducció

L'escalfament del sistema climàtic és inequívoc, atribuïble a l'activitat humana amb una evident certesa i és causat, essencialment, per les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle provocades en gran mesura per l'ús de combustibles fòssils. La mitigació dels efectes del canvi climàtic es mostra, per tant, com una obligació i una urgència de tots els agents públics i privats.

En aquest context, el Pacte Verd Europeu (Comissió Europea, 2019) o la recent Llei 7/2021, de 20 de maig, de Canvi Climàtic i Transició Energètica estableixen, en el marc del compliment de l'Acord de París, la necessitat d'aconseguir la neutralitat climàtica abans de l'any 2050.

La lluita contra el canvi climàtic i la posada en marxa de les mesures necessàries per a afrontar un futur que considere els límits del planeta s'ha convertit en una prioritat en les agendes urbanes tant en allò referit a la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (mitigació) com en matèria d'adaptació al canvi climàtic.

Les ciutats i pobles juguen un paper clau en la lluita contra l'escalfament global i compten amb un important marge d'acció a través de les seues polítiques i pràctiques en matèria de mobilitat urbana i estalvi i eficiència energètica, política fiscal, contractació del subministrament i sensibilització ambiental, entre altres.

Les mesures d'estalvi i de millora de l'eficiència energètica associades als serveis públics es configuren com a actuacions clau en les polítiques municipals en un context d'impuls de les polítiques de mitigació del canvi climàtic i de reducció de l'empremta de carboni.

És en aquest context en el qual des de la Direcció General de Transició Ecològica (Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural) es planteja la realització d'una enquesta dirigida a tots els municipis de la Comunitat Valenciana a fi de disposar d'informació actualitzada i suficient sobre transició energètica en l'àmbit local de manera que les decisions que es prenguen en l'àmbit de l'administració pública valenciana siguen de la màxima eficàcia i eficiència i d'interès per als municipis valencians, adaptant-se a les necessitats expressades per les entitats locals.

2.

Aspectes metodològics

2. Aspectes metodològics

2.1. Metodologia de l'estudi: estructura i fases del treball

Les tasques desenvolupades per a la consecució dels objectius proposats s'han estructurat al voltant de tres grans fases:

FASE 1. FASE DOCUMENTAL O FASE PRÈVIA

Planificació inicial del treball.

Cerca i tractament preliminar d'informació existent: Investigació de bases de dades existents en la GVA i altres fonts estadístiques en matèria de transició energètica, elaboració i presentació de resultats de la investigació.

Disseny de qüestionaris i validació.

FASE 2. FASE EXPERIMENTAL O FASE PROSPECTIVA

Enquesta de validació a una mostra de 10 municipis i revisió del qüestionari.

Revisió de la metodologia plantejada sobre la base de mostres pre-test.

Desenvolupament del **treball de camp quantitatiu** (enquestes desenvolupades entre novembre i desembre de 2021): Enviament per part de la Direcció General de Transició Ecològica dels qüestionaris als municipis via en format d'enquesta electrònica.

Col·laboració per part de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP), de la DG AVANT (Agenda Valenciana Antidespoblament) i de Mancomunitats.

FASE 3. ANÀLISIS I EXPLOTACIÓ D'INFORMACIÓ

Desenvolupament de tècniques d'anàlisi que asseguren la coherència dels resultats de l'estudi.

Anàlisi de la informació qualitativa i quantitativa.

Redacció de l'informe final.

2.2. Nivell de resposta obtinguda

El següent quadre ofereix els resultats per províncies del nivell de resposta obtingut en el treball. Tal i com pot observar-se, es va obtenir un nivell de resposta superior al 50% dels municipis per al conjunt de la Comunitat Valenciana. Aquest conjunt de municipis va aconseguir no obstant això un nivell de representativitat en quant a població pròxim al 70%, indicador d'una major taxa de resposta entre els municipis de major grandària.

Per províncies, s'observa una major taxa de resposta, tant en allò referit a nombre de municipis com a representativitat poblacional, de la província de València, seguit de Castelló i Alacant.

2. Aspectes metodològics

TAULA 1. NIVELL DE RESPOSTA PER PROVÍNCIES

MUNICIPIS				Nº DE HABITANTS		
Província	Nº de respostes	Nº total de municipis	%	Respostes	Nº total de habitants	%
Alacant	60	141	42,6%	1.125.309	1.879.888	59,9%
Castelló	73	136	53,7%	427.477	585.590	73,0%
València	150	266	56,4%	1.959.804	2.591.875	75,6%
Total CV	283	543	52,1%	3.512.590	5.057.35	69,5%

TAULA 2. NIVELL DE RESPOSTA PER COMARQUES DE LA PROVÍNCIA D'ALACANT

COMARQUES	PROVÍNCIA D'ALACANT		
	Respostes	Municipis	%
El Comtat	7	24	29,2%
El Baix Segura / La Vega Baja	10	27	37,0%
El Baix Vinalopó	1	3	33,3%
El Vinalopó Mitjà	4	11	36,4%
L'Alcoià	3	8	37,5%
L'Alacantí	5	10	50,0%
La Marina Alta	16	33	48,5%
La Marina Baixa	9	18	50,0%
L'Alt Vinalopó / Alto Vinalopó	5	7	71,4%
TOTAL PROVÍNCIA	60	141	42,6%

**2. Aspectes
metodològics**

TAULA 3. NIVELL DE RESPOSTA PER COMARQUES DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

COMARQUES	PROVÍNCIA DE CASTELLÓ		
	Respostes	Municipis	%
L'Alcalatén	3	9	33,3%
L'Alt Millars	9	22	40,9%
El Alto Palància	13	28	46,4%
La Plana Alta	8	17	47,1%
La Plana Baixa	11	20	55,0%
El Baix Maestrat	12	18	66,7%
Els Ports	10	13	76,9%
L'Alt Maestrat	7	9	77,8%
TOTAL PROVÍNCIA	73	136	53,7%

2. Aspectes
metodològics

TAULA 4. NIVELL DE RESPOSTA PER COMARQUES DE LA PROVÍNCIA DE VALÈNCIA

COMARQUES	PROVÍNCIA DE VALÈNCIA		
	Respostes	Municipis	%
La Foia de Bunyol	3	9	33,3%
La Ribera Baixa	5	12	41,7%
La Costera	8	19	42,1%
Racó d'Ademús	3	7	42,9%
La Vall d'Albaida	16	34	47,1%
La Ribera Alta	19	35	54,3%
L'Horta Nord	12	22	54,5%
Vall de Cofrents - Aiora	4	7	57,1%
L'Horta Sud	12	21	57,1%
La Safor	18	31	58,1%
Els Serrans	12	19	63,2%
El Camp de Morvedre	11	16	68,8%
El Camp de Túria	12	16	75,0%
La Canal de Navarrés	6	8	75,0%
La Plana d'Utiel - Requena	8	9	88,9%
València / Valencia	1	1	100,0%
TOTAL PROVINCIA	150	266	56,4%

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

3.1. Fiscalitat energètica: incentius i bonificacions fiscals

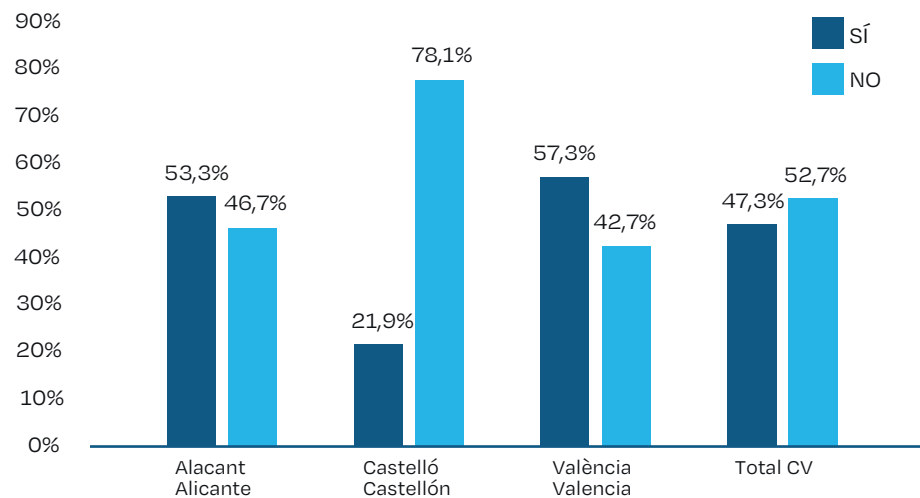

Les entitats locals disposen d'una certa autonomia en l'àmbit tributari, ja siga per a establir noves taxes (sempre d'acord amb els preceptes de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals) ja siga per a regular un determinat benefici fiscal. Aquesta autonomia s'exerceix mitjançant les ordenances fiscals.

En aquest context, en els últims anys s'ha desenvolupat una fiscalitat energètica a fi de promoure la transició energètica local. Mitjançant una bonificació en els impostos municipals, el ciutadà rep un senyal positiu que li anima a prendre una decisió. Molts municipis han començat a aplicar beneficis fiscals en aquest àmbit, com ara les bonificacions en l'Impost sobre Béns immobles (IBI) o en l'Impost sobre Instal·lacions, Construccions i Obres (ICIO).

En aquest apartat s'analitzen en quina mesura els municipis valencians han incorporat incentius i bonificacions fiscals a fi d'impulsar la transició energètica en l'àmbit local.

FIGURA 1. INTRODUCCIÓ DE MESURES DE FISCALITAT ENERGÈTICA

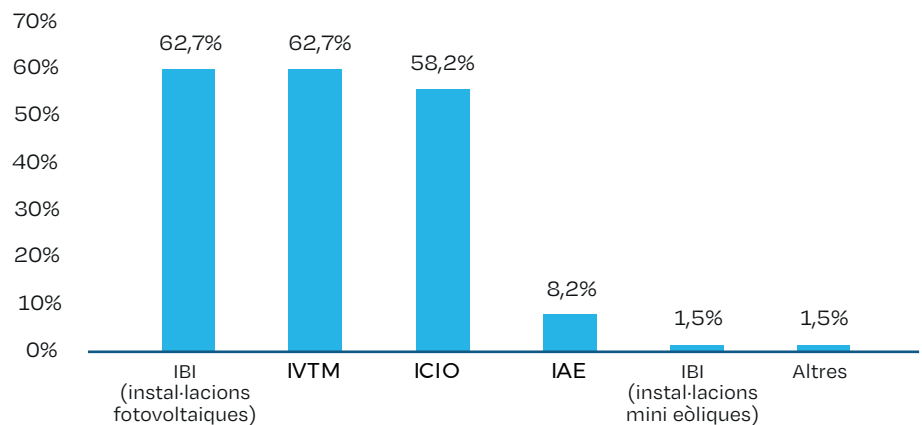
Els resultats de l'enquesta efectuada mostren que el 47,3% dels municipis valencians han incorporat algun tipus d'incentiu o bonificació per a impulsar la transició energètica en els seus termes municipals. Per províncies, tant els municipis de València com els d'Alacant han recorregut a aquest tipus d'instruments en més de la meitat de les ocasions (ambdues superen el 50%) mentre que la província de Castelló encara mostra un important marge de millora ja que més d'un terç dels municipis enquestats en aquesta província encara no han introduït cap incentiu o bonificació fiscal en aquest àmbit.

**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

Pel que fa a la tipologia d'incentius i bonificacions fiscals introduïts s'observa que les bonificacions en l'IBI (Impost sobre Béns Immobles) per als béns immobles que incorporen instal·lacions fotovoltaïques, les bonificacions en l'impost de circulació (IVTM) per a vehicles elèctrics i aquelles referides a l'ICIO (Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres) per a construccions, instal·lacions o obres en les quals s'incorporen sistemes d'autoconsum energètic renovable han sigut les més emprades per part dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana.

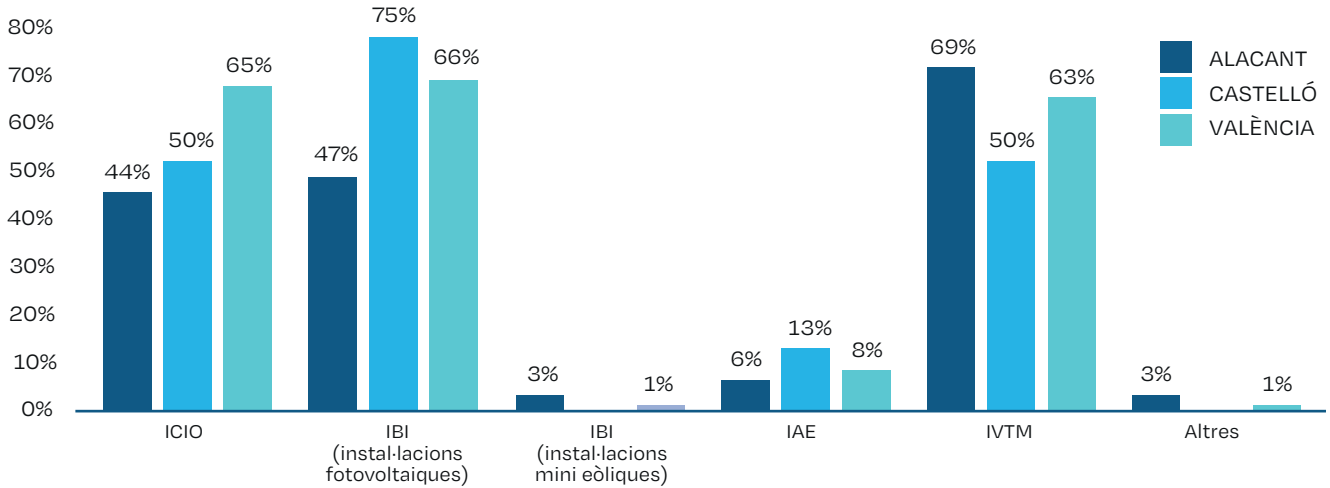
Les bonificacions en l'IAE per als subjectes passius que tributen per quota municipal i que utilitzen o produïsquen energia a partir d'instal·lacions per a l'aprofitament d'energies renovables o sistemes de cogeneració i les bonificacions en l'IBI (Impost sobre Béns immobles) per als béns immobles que incorporen instal·lacions mini eòliques han sigut emprades en menor mesura i no superen en cap dels casos el 10%.

FIGURA 2. TIPOLOGIA D'INCENTIUS I BONIFICACIONS FISCALS INTRODUÏTS

L'anàlisi provincial mostra així mateix una notable diversitat quant a la tipologia d'instruments emprats. Tal com pot observar-se en la següent figura, la bonificació de l'ICIO presenta una major implantació en els municipis de la província de València que ja incorporen aquest tipus de mesures mentre que la bonificació de l'IBI per als béns immobles que incorporen instal·lacions fotovoltaïques sembla ser la principal aposta de les entitats locals de Castelló. Per la seua banda, la bonificació en l'impost de circulació (IVTM) per a vehicles elèctrics presenta un major grau d'implantació a Alacant i València que a Castelló.

FIGURA 3. ANÀLISI PROVINCIAL DE LA TIPOLOGIA D'INCENTIUS I BONIFICACIONS FISCALS INTRODUÏTS

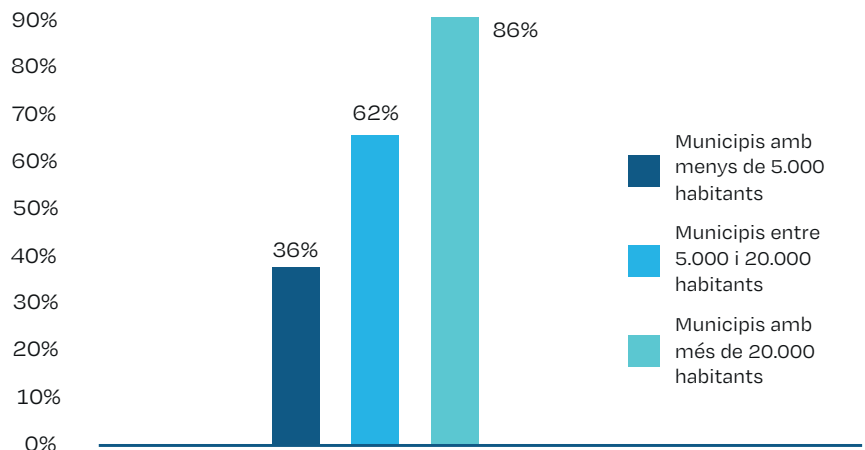

En un 1,5% dels casos les entitats locals van assenyalar la introducció d'un altre tipus de beneficis fiscals, concretament:

- Bonificació en l'IBI per als béns immobles que incorporen instal·lacions solars tèrmiques.
- Eliminació de taxes per a instal·lacions fotovoltaïques.

Tenint en compte dels resultats obtinguts, la grandària del municipi es configura com un aspecte essencial a l'hora d'incorporar aquest tipus d'eines d'impuls de la transició energètica. La següent figura mostra una elevada correlació entre grandària del municipi (mesurat en nombre d'habitants) i recurs a mesures de tipus fiscal, observant-se una diferència de 50 punts percentuals entre els municipis de més de 20.000 i els de menys de 5.000 habitants.

FIGURA 4. % DE MUNICIPIS QUE HAN INTRODUÏT ALGUN TIPUS D'INCENTIU I BONIFICACIÓ FISCAL EN FUNCIÓ DE LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

3.2. Impuls de la mobilitat elèctrica

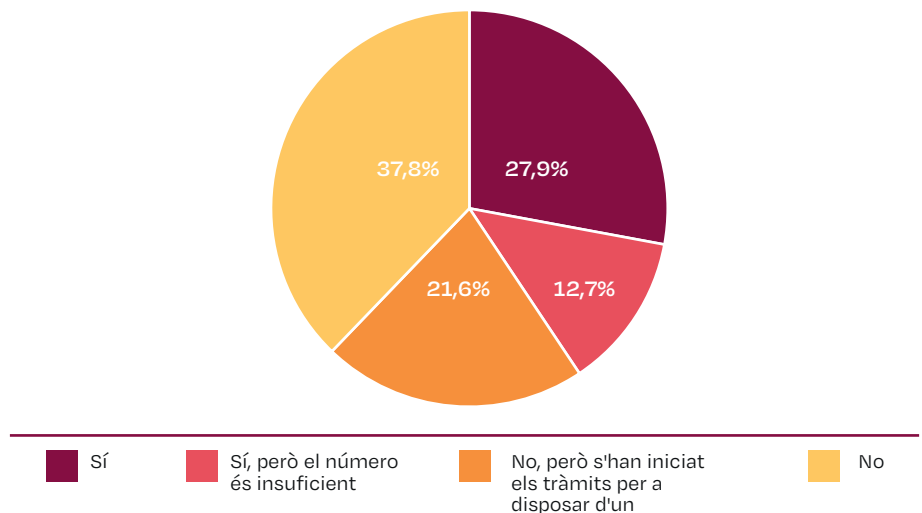
El sector del transport és un dels sectors on més ràpid creixen les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Les previsions apunten al fet que en breu serà el sector que més contribuïska al canvi climàtic, representant actualment la quarta part de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle de la Unió Europea. A nivell de la UE es pretenen reduir aquestes emissions el 90% d'ací a 2050.

El present epígraf avalua en quina mesura les entitats locals estan incentivant el canvi de paradigma de mobilitat ja siga mitjançant la implantació de punts de recàrrega elèctric o bé mitjançant l'electrificació de les flotes municipals, aspecte que contribueix no sols a reduir les emissions de GEI de l'administració local sinó també a generar un potent efecte demostració entre la ciutadania i els sectors econòmics.

3.2.1. Punts de recàrrega elèctrics d'accés públic

El 40,6% dels municipis de la Comunitat Valenciana compten amb punts de recàrrega elèctrics d'accés públic per a vehicles elèctrics. D'aquests, prop d'un terç considera no obstant això que el nombre de punts és insuficient donada la demanda actual o potencial d'aquest tipus de servei.

FIGURA 5. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE PUNTS DE RECÀRREGA PER A VEHICLES ELÈCTRICS EN MUNICIPIIS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

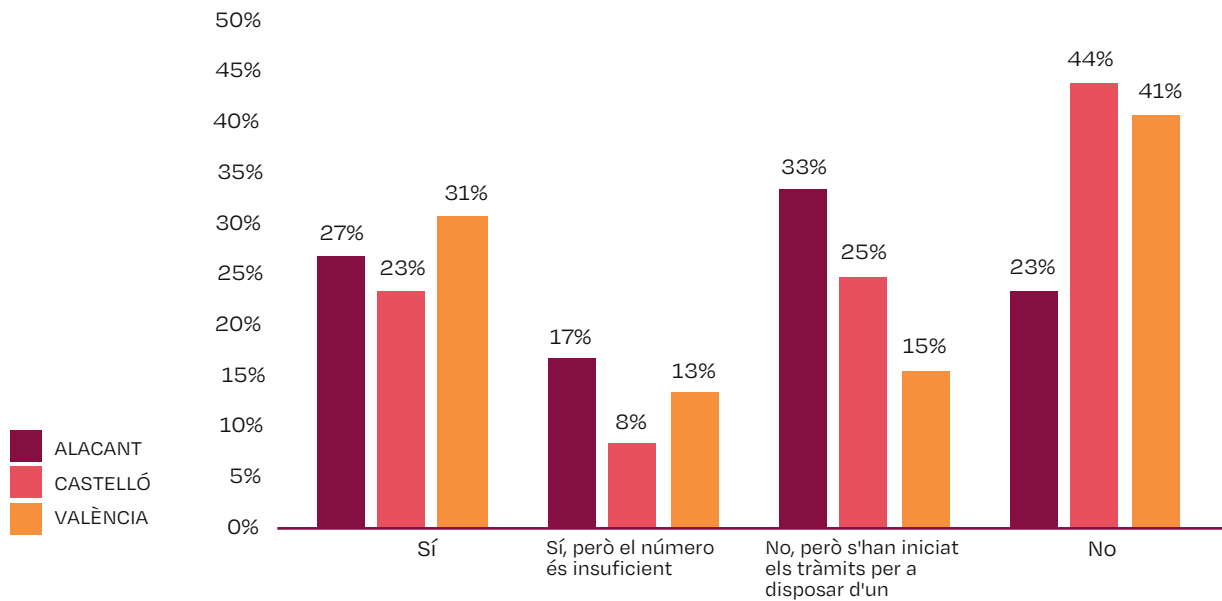

Del conjunt de municipis restants (59,4%), un 21,6% han iniciat els tràmits necessaris per a disposar de punts de recàrrega mentre que un 37,8% no han fet. Qüestionats sobre si desitjarien disposar d'una estació de recàrrega, el 91% dels municipis que encara no compten amb aquest tipus d'instal·lació declaren que sí que consideren oportú comptar amb almenys una.

**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

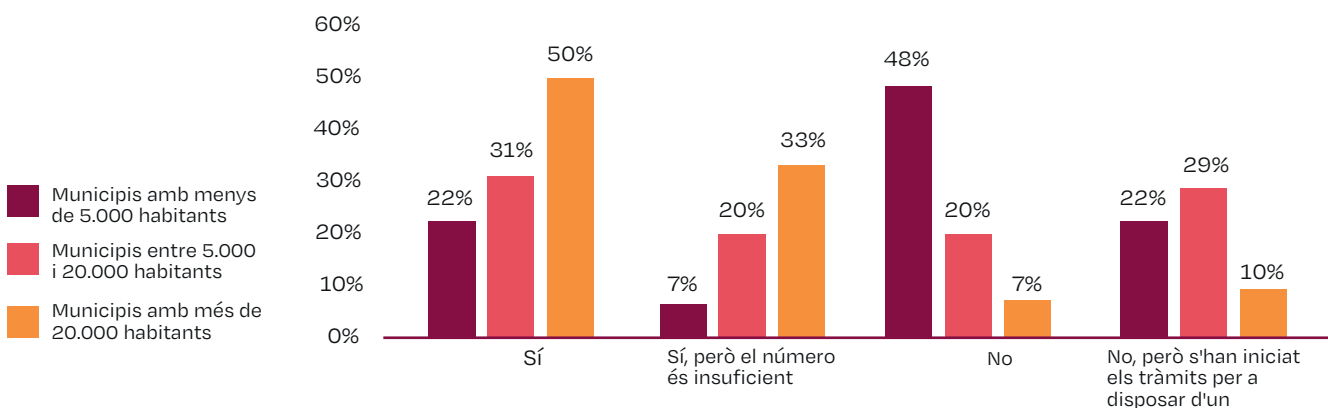
L'anàlisi provincial mostra un major grau d'implantació de punts de recàrrega a les províncies de València (44%) i Alacant (43%) que a la província de Castelló (32%). A més, cal assenyalar que la província d'Alacant és la que compta amb un major percentatge de municipis que han iniciat els tràmits necessaris per a comptar pròximament amb una instal·lació d'aquestes característiques.

FIGURA 6. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE PUNTS DE RECÀRREGA PER A VEHICLES ELÈCTRICS PER PROVÍNCIES

Els resultats del treball de camp mostren una elevada correlació entre la grandària del municipi i la introducció de mesures de suport a la mobilitat sostenible. Mentre el 83% dels municipis de més de 20.000 habitants ja compten amb punts de recàrrega d'accés públic per a vehicles elèctrics aquest percentatge ascendeix únicament fins al 29% en el cas de les entitats locals amb menys de 5.000 habitants. Per la seua banda, una mica més de la meitat de les poblacions valencianes d'entre 5.000 i 20.000 habitants compten amb aquest tipus d'instal·lacions.

FIGURA 7. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE PUNTS DE RECÀRREGA PER A VEHICLES ELÈCTRICS EN FUNCIÓ DE LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

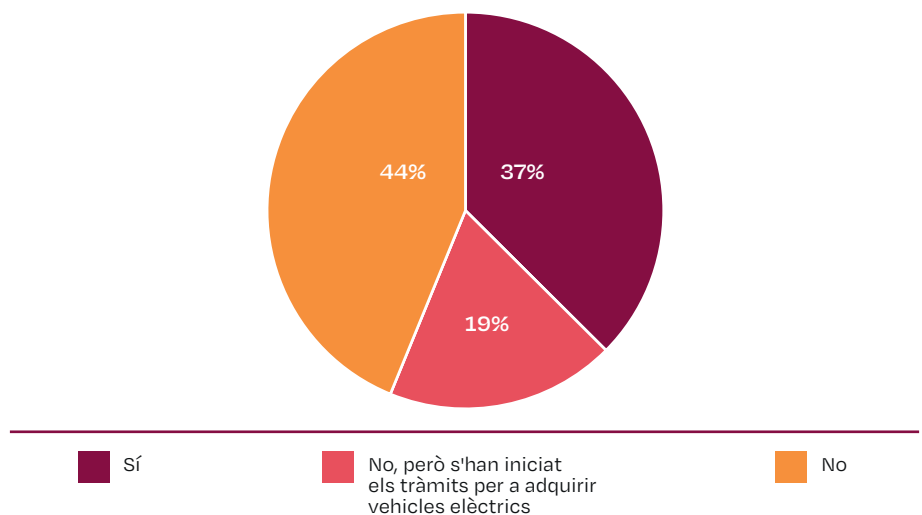
**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

3.2.2. Flota municipal de vehicles

Únicament el 37% dels municipis valencians compten amb vehicles elèctrics en les seues flotes municipals. Aquest percentatge s'eleva fins al 56% si a més es comptabilitzen les entitats locals que han iniciat algun tipus de tràmit (sol·licitud d'ajudes o subvencions) per a adquirir algun vehicle sense emissions contaminants.

En termes generals, la mitjana de vehicles elèctrics per municipi és de 2,73.

FIGURA 8. % DE MUNICIPIS QUE COMPTEN AMB VEHICLES ELÈCTRICS EN LA FLOTA MUNICIPAL

Els resultats per províncies són molt dispars. Tal com pot observar-se en la següent figura el 55% dels municipis de la província de València ja compten amb vehicles elèctrics i el 82% dels municipis d'Alacant ja disposa o disposarà pròximament de vehicles no contaminants. En el cas de la província de Castelló, el 84% dels municipis que responen a les enquestes no compten amb aquest tipus de vehicles ni té previst incorporar-los en el curt termini.

3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

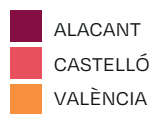

FIGURA 9. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE VEHICLES ELÈCTRICS EN FLOTES MUNICIPALS PER PROVÍNCIES

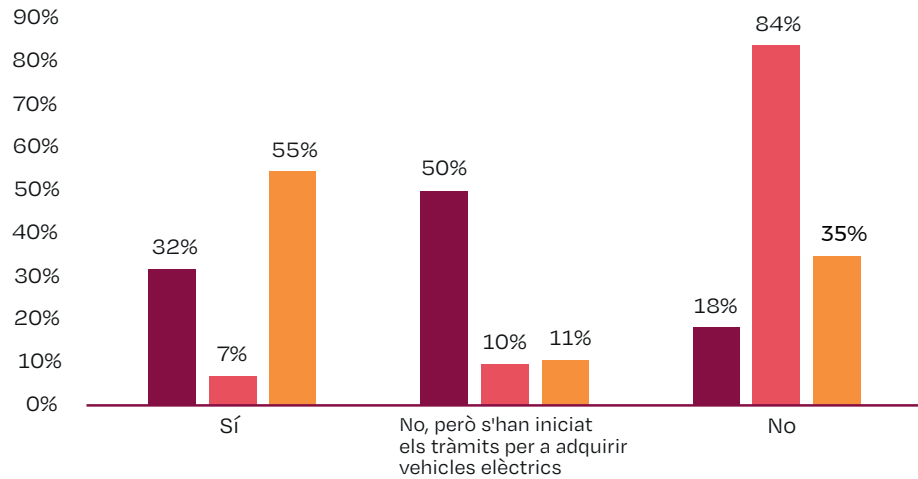
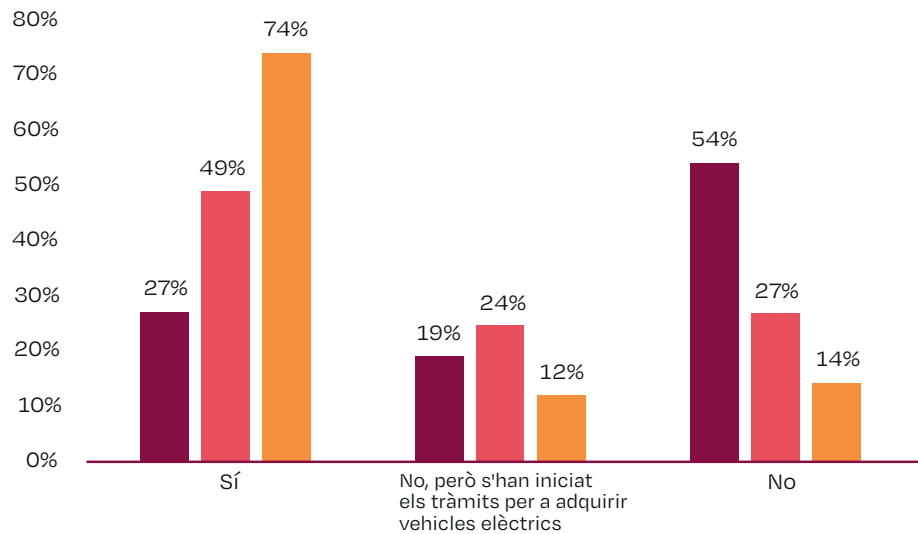
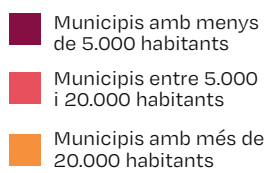

FIGURA 10. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE VEHICLES ELÈCTRICS EN FLOTES MUNICIPALS SEGONS LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

3.3. Instal·lacions d'autoconsum i eficiència energètica en edificis municipals

Les entitats locals compten de manera general amb notables oportunitats de millora en matèria d'eficiència energètica i d'implantació d'instal·lacions d'energies renovables en les seues dependències i immobles, la qual cosa permet obtindre notables reduccions de les emissions de CO₂ i del consum d'energia final dels edificis.

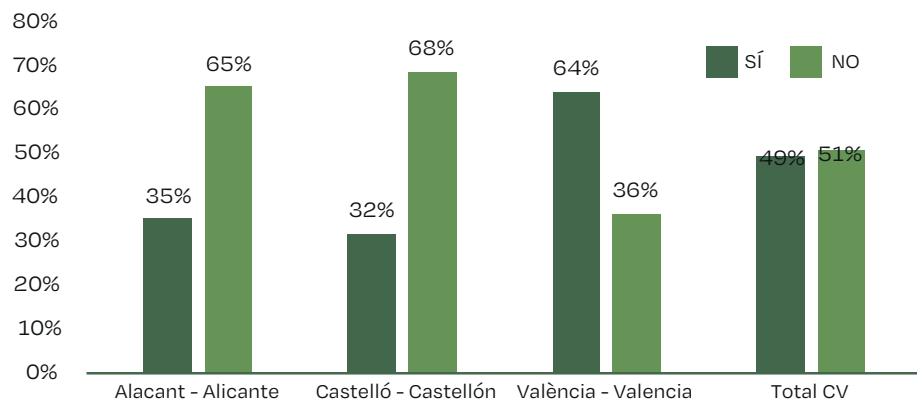
Pel que fa a l'autoconsum, cal assenyalar que la normativa aprovada en els últims anys per a la regulació d'aquest tipus d'instal·lacions (RDL 15/2018 i RD 244/2019) estableix les bases d'aquesta activitat i desenvolupa els aspectes necessaris per a fomentar l'autoconsum en les seues diferents modalitats: individual o col·lectiu i autoconsum amb o sense excedents.

La normativa ha despertat un gran interès i es presenta com una magnífica oportunitat per al desenvolupament d'instal·lacions d'autoconsum en edificis públics municipals.

3.3.1. Posada en marxa d'instal·lacions d'autoconsum

Quasi la meitat dels municipis valencians han posat en marxa alguna instal·lació d'autoconsum en algun edifici municipal en els últims 3 anys. Per províncies, s'observa un major interès per aquest tipus d'iniciatives a la província de València en el qual prop de dos terços dels municipis han desenvolupat instal·lacions d'autoconsum en edificis municipals.

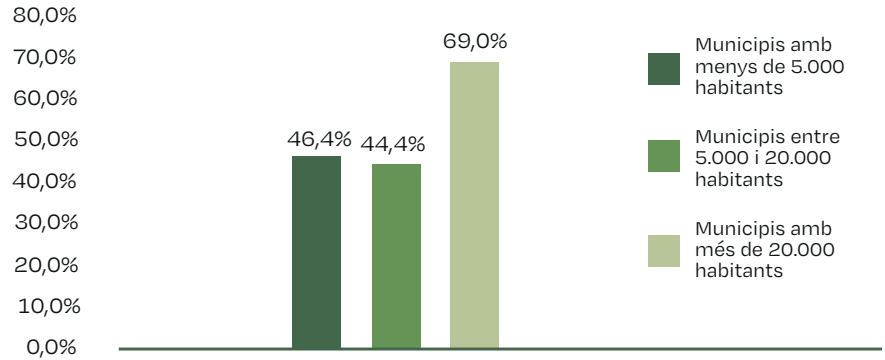
FIGURA 11. % DE MUNICIPIS QUE HAN DESENVOLUPAT INSTAL·LACIONS D'AUTOCONSUM EN EDIFICIS MUNICIPALS

L'anàlisi en funció de la grandària del municipi permet observar un major grau d'implantació d'instal·lacions d'autoconsum en els municipis de més de 20.000 habitants (69%). La resta de les franges analitzades (menys de 5.000 habitants i entre 5.000 i 20.000 habitants) mostren un nivell d'implantació similar, entorn del 45%.

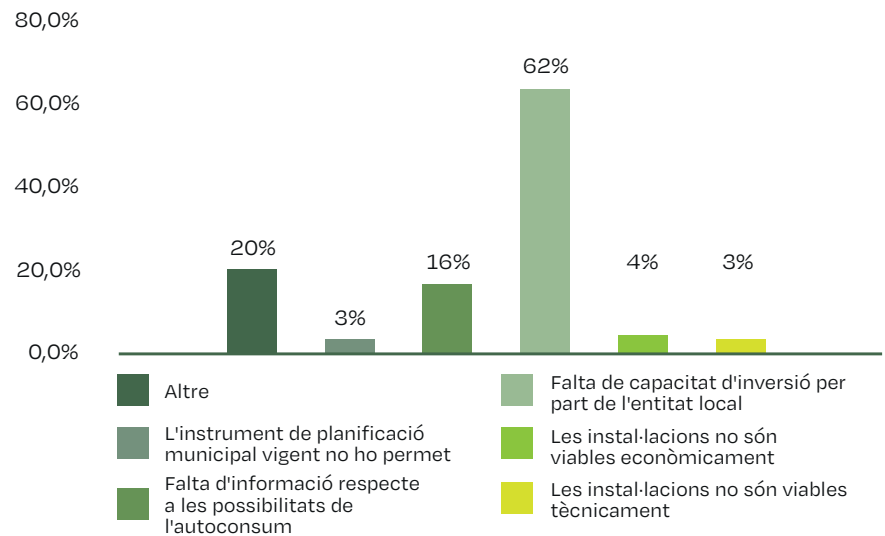
3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

FIGURA 12. % DE MUNICIPIS QUE HAN DESENVOLUPAT INSTAL·LACIONS D'AUTOCONSUM EN EDIFICIS MUNICIPALS

El principal motiu assenyalat per les entitats locals com a element limitant a la introducció d'instal·lacions d'autoconsum ha sigut la falta de capacitat d'inversió assenyalat pel 62% dels municipis que no compten amb aquest tipus d'instal·lacions, seguit a gran distància per la falta d'informació sobre les possibilitats de l'autoconsum (16%). La falta de viabilitat tècnica, econòmica i legal (planejament municipal) no constitueix en general un factor limitant rellevant.

FIGURA 13. FACTORS LIMITANTS A LA INTRODUCCIÓ DE INSTAL·LACIONS D'AUTOCONSUM EN EDIFICIS MUNICIPALS

A continuació es detallen altres motius assenyalats per part de les entitats locals:

- Dificultats per a accedir a ajudes i subvencions.
- Pendants de rebre ajudes o subvencions.
- Escassetat de personal tècnic i administratiu.
- Las figures de protecció (BRL / BIC) no ho permeten.

3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

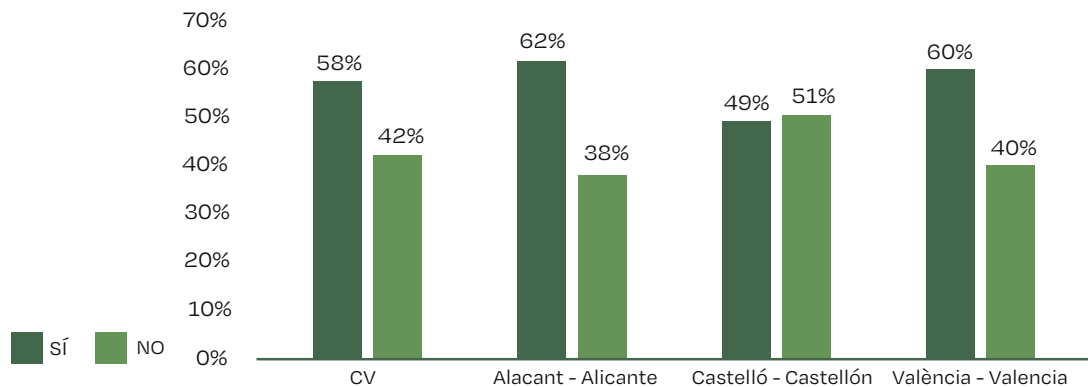
3.3.2. Introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals

Al llarg de l'última dècada els diversos nivells de l'administració (estatal i autonòmica) han vingut impulsant programes d'ajudes l'objecte de les quals és la millora de l'eficiència energètica dels edificis públics en el marc del compliment dels diversos objectius climàtics de la UE i d'Espanya.

En aquest context d'impuls de l'eficiència energètica en edificis públics, el treball de camp desenvolupat assenyalava que el 58% dels municipis valencians han desenvolupat actuacions d'aquest tipus en els seus immobles. A les províncies d'Alacant i València aquest percentatge aconseguix o supera el 60% mentre que a la província de Castelló són més les entitats locals que no han desenvolupat actuacions que les que sí ho han fet.

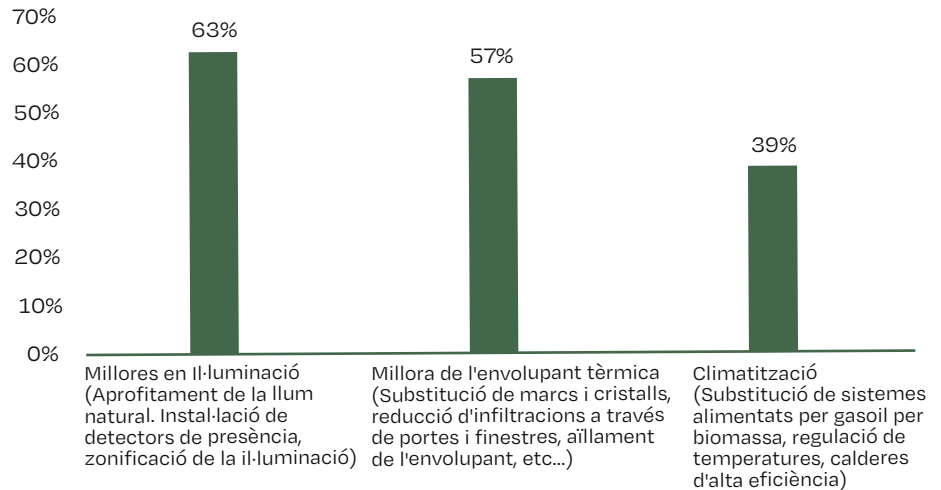
Pel que fa a la tipologia de mesures introduïdes destaquen les millores en il·luminació com ara l'aprofitament de la llum natural, l'instal·lació de detectors de presència o la zonificació de la il·luminació (63% dels casos) per damunt de la introducció de millores de l'envolupant tèrmica (substitució de marcs i cristalls, reducció d'infiltracions a través de portes i finestres, aïllament de l'envolupant, etc...) i de climatització (Substitució de sistemes alimentats per gasoil per biomassa, regulació de temperatures, calderes d'alta eficiència, etc..).

FIGURA 14. % DE MUNICIPIS QUE HAN INTRODUÏT MESURES D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA EN EDIFICIS MUNICIPALS

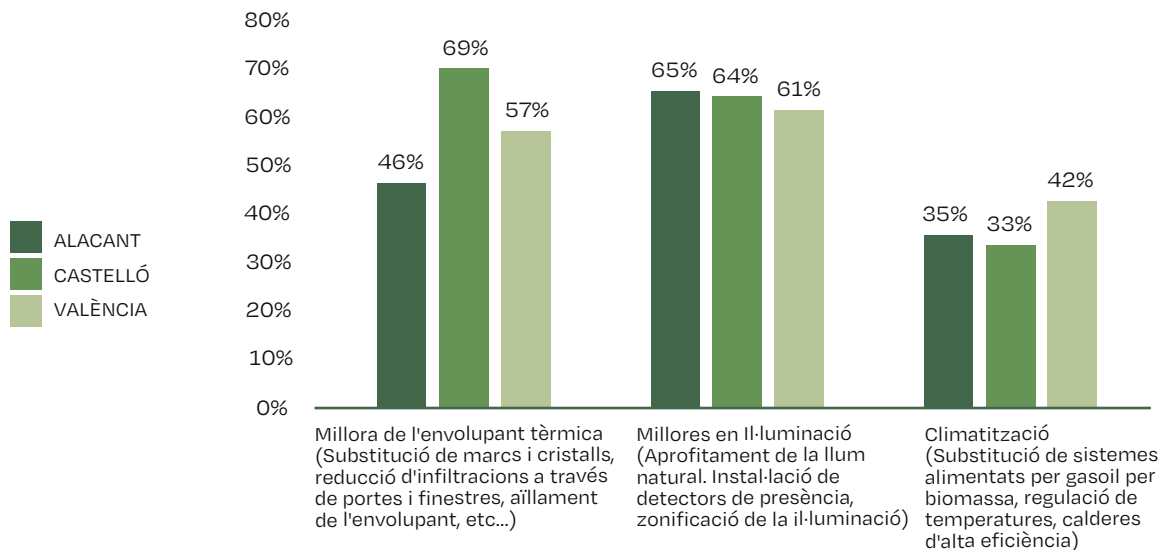
3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

FIGURA 15. TIPOLOGIA DE MESURES D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA EN EDIFICIS MUNICIPALS

Per províncies, Castelló destaca pel major impuls de les mesures de millora de l'envolupant tèrmica, mentre que les millores en els sistemes de climatització tenen una major taxa d'implantació a València.

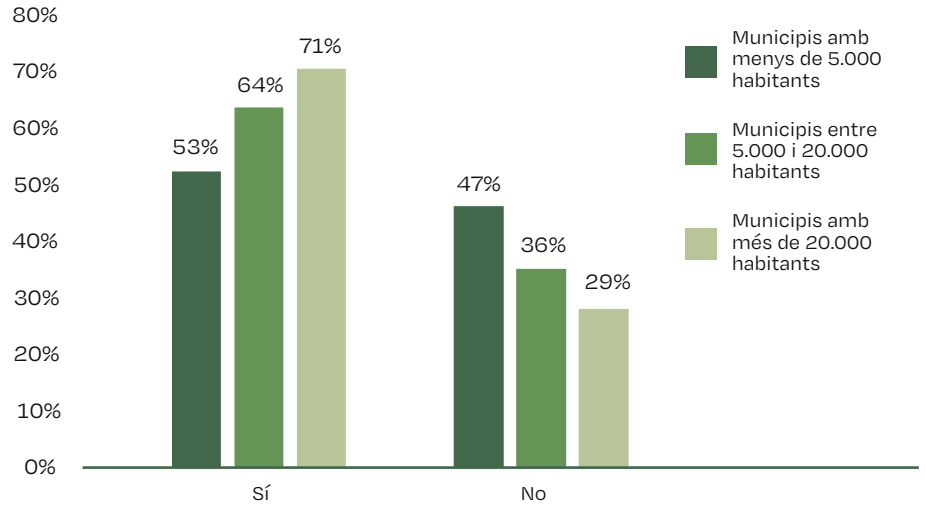
FIGURA 16. TIPOLOGIA DE MESURES D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA EN EDIFICIS MUNICIPALS

La grandària del municipi i la major disponibilitat de recursos tècnics i econòmics d'aquestes entitats locals constitueixen novament factors clau en l'impuls de mesures de transició energètica. La següent figura mostra un elevat grau de correlació positiva entre nombre d'habitants i introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals.

**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

**FIGURA 17. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE MESURES D'EFICIÈNCIA
ENERGÈTICA EN EDIFICIS MUNICIPALS EN FUNCIÓ DE LA GRANDÀRIA DEL
MUNICIPI**

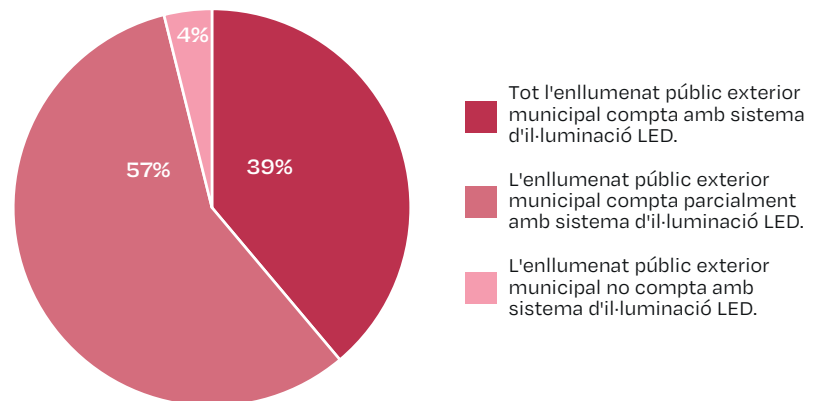

3.4. Enllumenat públic

Les instal·lacions municipals d'enllumenat exterior posseeixen un elevat potencial d'estalvi energètic mitjançant la modernització de les seues lluminàries, llums i equips de regulació, la qual cosa té a més un elevat impacte sobre la factura elèctrica municipal.

Entre les mesures d'estalvi i eficiència energètica que es poden aplicar es troben la substitució dels llums per altres fonts de llum de major eficiència lumínica, la millora de la qualitat reflectora i direccional de les lluminàries o la implantació de sistemes de regulació del flux lluminós dels punts de llum que permeten la seua variació al llarg de la nit en funció de les necessitats i reduint l'emissió de llum cap a altres espais que no requereixen un alt nivell d'il·luminació (contaminació lumínica). Amb aquestes actuacions s'adeqüen els nivells d'il·luminació, excessius en molts carrers dels nostres municipis, a les necessitats reals d'aquest servei públic, aconseguint, a més, una important reducció del consum d'electricitat.

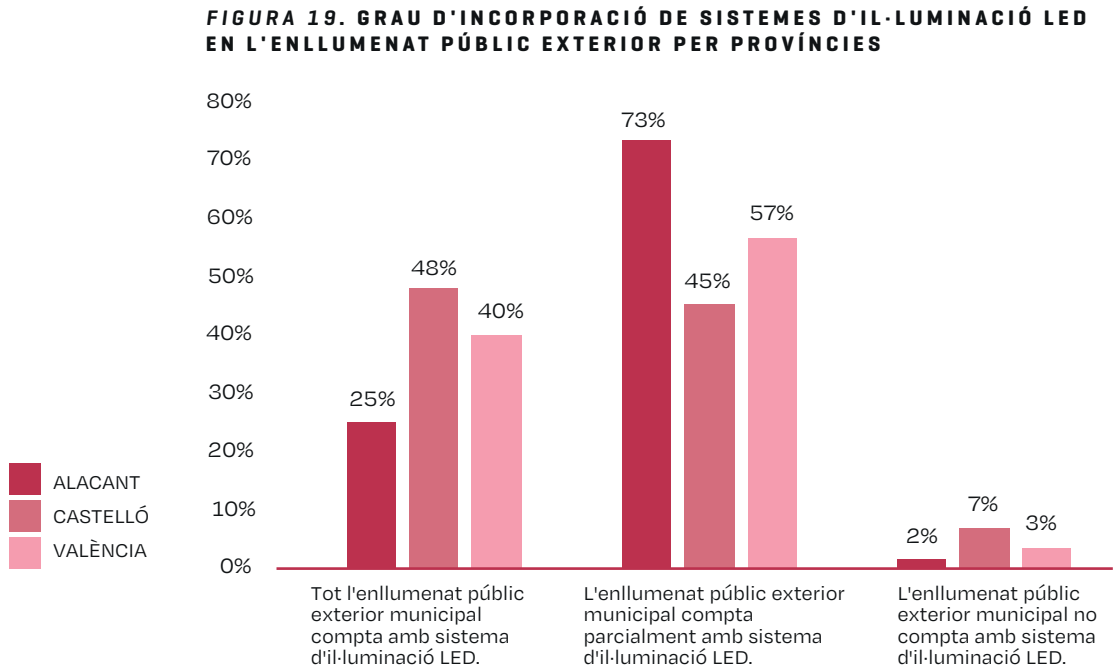
FIGURA 18. % DE MUNICIPIS QUE HAN INCORPORAT SISTEMES D'IL·LUMINACIÓ LED EN L'ENLLUMENAT PÚBLIC EXTERIOR

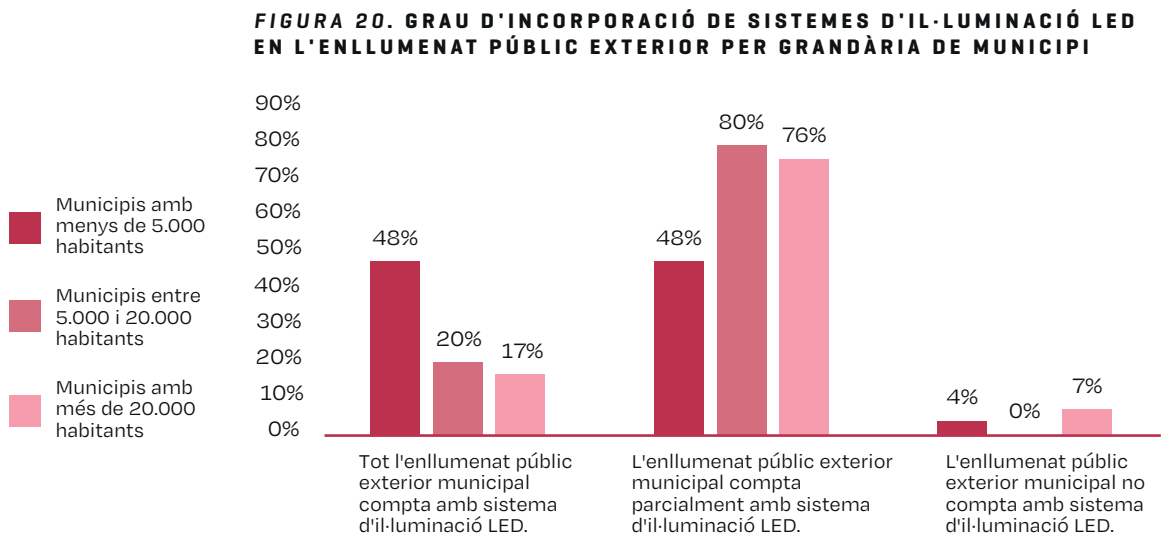
L'extraordinari impuls donat a la substitució de lluminàries en l'enllumenat públic municipal a través de diverses línies d'ajuda (IVACE, IDAE, etc.) s'ha traduït en un alt grau d'implantació d'il·luminació LED en l'enllumenat públic exterior municipal. Únicament un 4% dels municipis valencians declaren no haver desenvolupat cap mesura en aquest àmbit i prop d'un 40% dels mateixos compten amb il·luminació 100% eficient. La província de Castelló constitueix l'àmbit territorial que registra un major grau d'implantació d'il·luminació totalment eficient ja que el 48% dels seus municipis compten amb tot l'enllumenat públic exterior municipal amb sistema d'il·luminació LED. Per contra, aquesta província també figura com aquella en la qual un major nombre de municipis no han desenvolupat cap actuació en aquest sentit (7%).

3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

La menor grandària del municipi i en conseqüència la menor complexitat d'aquesta actuació explica que en aquest cas s'observe una correlació negativa entre la variable poblacional i l'impuls de mesures d'eficiència energètica en l'enllumenat municipal. A prop de la meitat de les poblacions de menys de 5.000 habitants compten amb enllumenat totalment eficient mentre que aquest percentatge es redueix fins al 17% en el cas dels municipis grans.

3.5. Compra i contractació pública sostenible

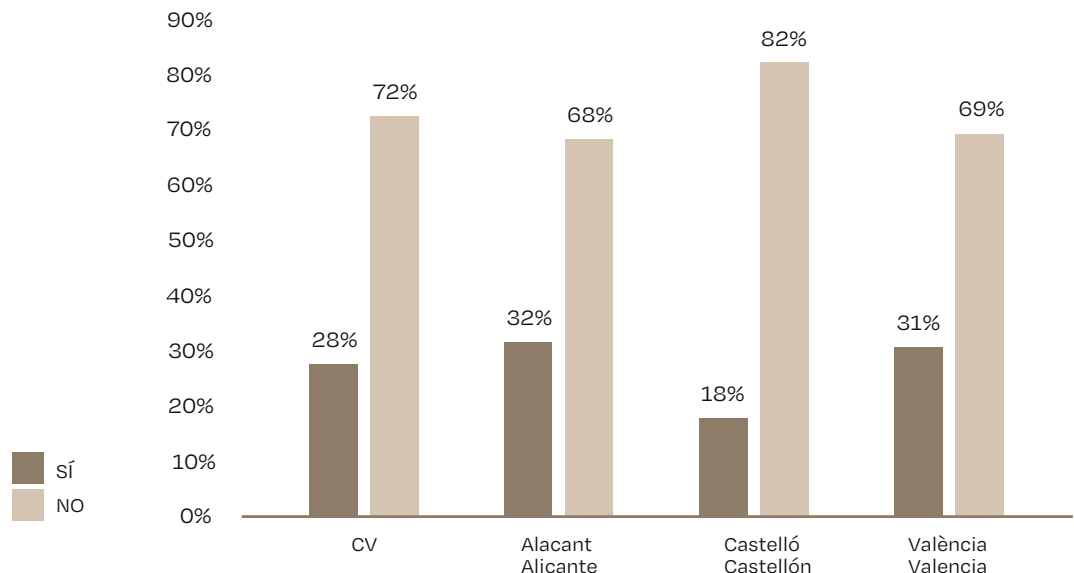
La contractació pública sostenible consisteix en la incorporació de criteris socials, ètics i mediambientals en la contractació de les administracions públiques, qüestió que permet fomentar i contribuir als objectius de sostenibilitat econòmica, social i mediambiental en el desenvolupament de la seua activitat de compra i contractació pública.

El present epígraf avalua la integració de clàusules climàtiques en els processos de compra i contractació pública (presa en consideració de l'empremta de carboni com a criteri de compra, exigència de segells o certificacions específics en aquest camp o de plans d'acció climàtic als oferents, per exemple) i la contractació de subministrament elèctric amb garanties d'origen (GdO).

3.5.1. Clàusules climàtiques en processos de compra i contractació pública

La incorporació de clàusules climàtiques en els plecs de contractació i compra pública municipal constitueix fins al moment una pràctica poc estesa entre els municipis valencians si bé el percentatge no és menyspreable (28%). Quasi un terç dels municipis de la província d'Alacant i València executen aquesta bona pràctica de contractació sostenible mentre que a Castelló aquest percentatge no assoleix el 20%.

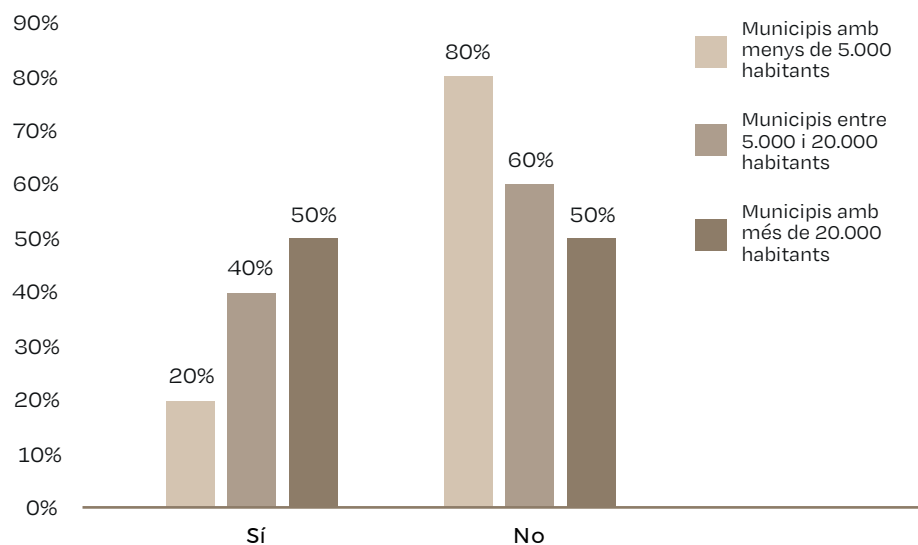
FIGURA 21. % DE MUNICIPIS QUE INCORPOREN CLÀUSULES CLIMÀTIQUES EN ELS PROCESSOS DE COMPRA O CONTRACTACIÓ PÚBLICA

**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

S'observa una correlació positiva entre grandària del municipi mesurat en nombre d'habitants i incorporació de pràctiques de contractació sostenible, tal com s'observa en la següent figura.

FIGURA 22. GRAU D'INTEGRACIÓ DE CLÀUSULES CLIMÀTIQUES EN ELS PROCESSOS DE COMPRA O CONTRACTACIÓ PÚBLICA PER GRANDÀRIA DE MUNICIPI

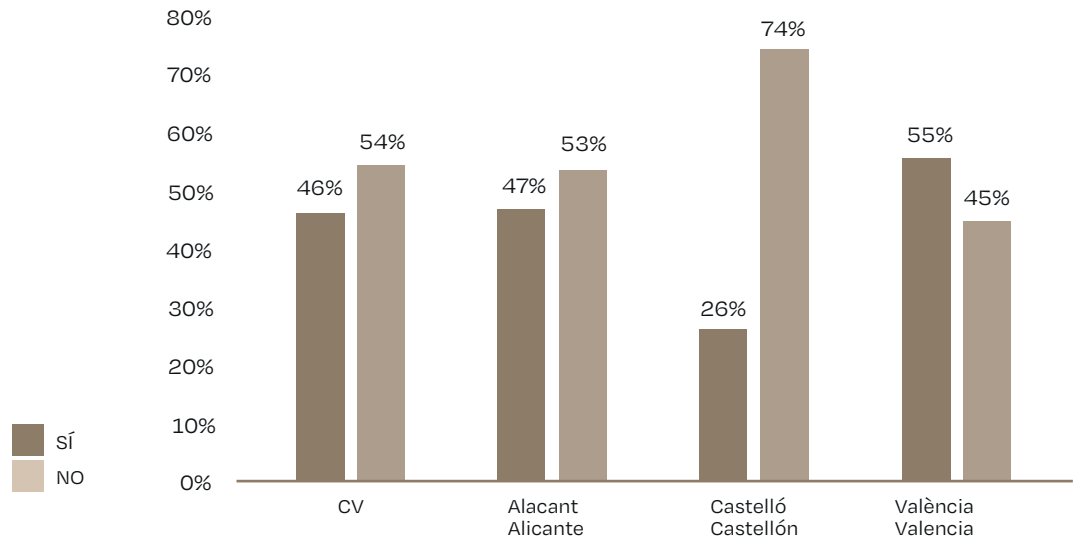
3.5.2. Contractació de subministrament elèctric municipal amb garanties d'origen (GdO)

La GdO és una acreditació expedida per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) a sol·licitud dels titulars de les instal·lacions de producció, que assegura que un nombre determinat de megavats-hora d'energia elèctrica produïts en una central, en un període temporal determinat, ho han sigut a partir de fonts d'energia renovables o de cogeneració d'alta eficiència. Constitueix per tant una bona pràctica de contractació sostenible que fomenta la descarbonització del sistema elèctric mitjançant el major ús de les energies renovables i contribueix a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Aquesta pràctica es troba mitjanament estesa entre els municipis valencians amb prop del 46% d'entitats locals que ja exigeixen actualment aquest tipus de certificat als proveïdors d'energia. Per províncies, València compta amb més de la meitat dels municipis que ja exigeixen GdO mentre que, en l'extrem oposat, únicament un de cada quatre municipis de la província de Castelló incorpora aquesta clàusula.

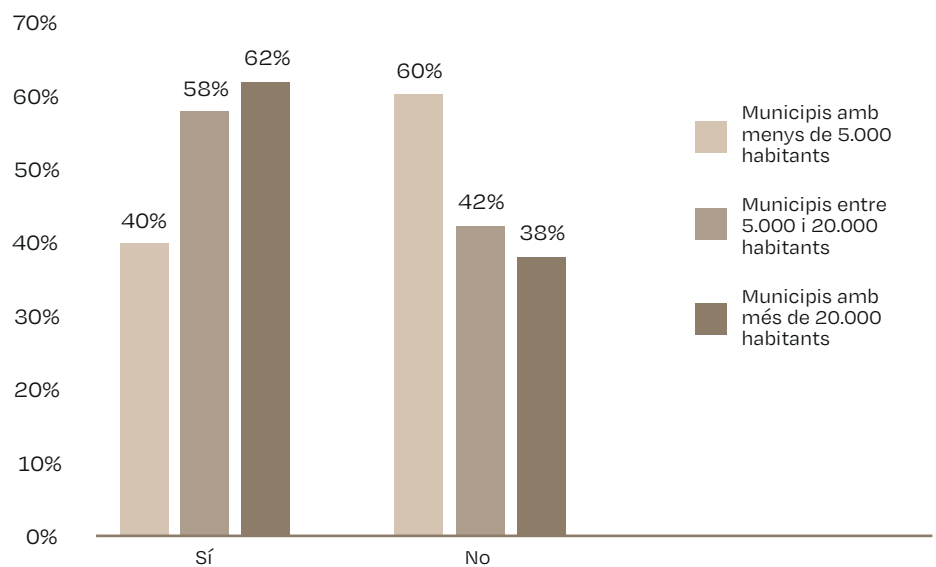
3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

FIGURA 23. % DE MUNICIPIS QUE CONTRACTEN EL SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC MUNICIPAL AMB GARANTIES D'ORIGEN (GDO)

L'anàlisi per grandària de municipi mostra una desigual implantació d'aquesta mesura entre entitats locals de més i menys de 5.000 habitants.

FIGURA 24. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE CONTRACTACIÓ DE SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC MUNICIPAL AMB GARANTIES D'ORIGEN (GDO) EN FUNCIÓ DE LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

3.6. Adhesió al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia

El 29 de gener de 2008, durant la celebració de la Setmana de la Unió Europea de l'Energia Sostenible (EUSEW), es va posar en marxa el Pacte dels Alcaldes, liderat pel Comissari Europeu de l'Energia. Des de llavors, s'ha treballat en els compromisos i en els passos a donar per a fer d'aquesta iniciativa una realitat a nivell local. El Pacte dels Alcaldes és un moviment únic des de la base que ha aconseguit mobilitzar a un gran nombre d'autoritats locals i regionals per a desenvolupar plans d'acció i orientar les inversions cap a l'atenuació dels efectes del canvi climàtic.

A partir de l'èxit del Pacte dels Alcaldes, en 2014 s'adopten uns nous objectius de transició per a 2030, en matèria d'energia i canvi climàtic, com un pas intermedi per a aconseguir una economia climàticament neutra en 2050.

A la fi de 2015 s'amplia la visió del Pacte no sols a la qüestió de la descarbonització, sinó també a fomentar la resiliència i contribuir a adaptar-se als previsibles canvis derivats del canvi climàtic. Com a conseqüència, es constitueix el nou Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia a través del qual s'assumien els objectius de la UE per a 2030 i es va adoptar un enfocament integral d'atenuació del canvi climàtic i l'adaptació a aquest.

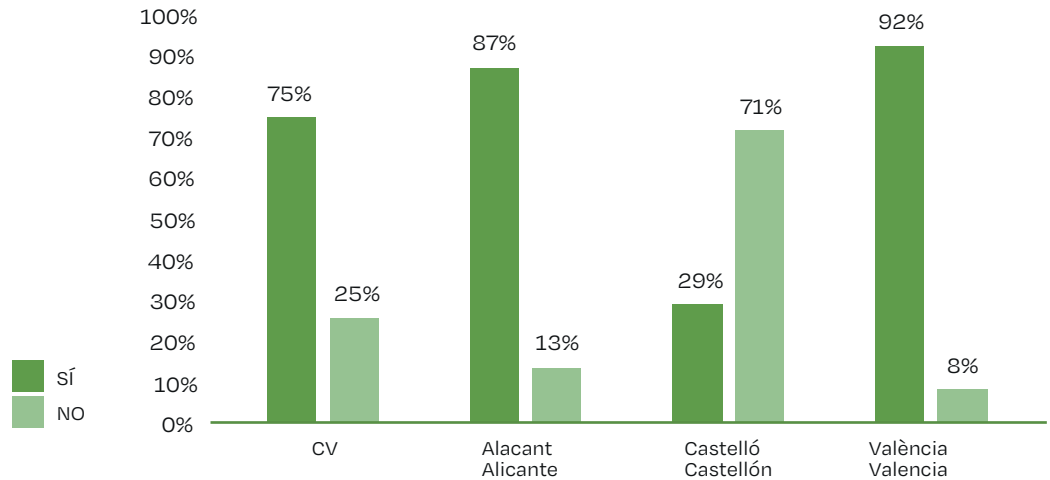
En l'actualitat prop de 400 municipis valencians s'han adherit al Pacte de les Alcaldies.

El 75% dels municipis que van respondre a l'enquesta es troben adherits actualment al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia, proporció que concorda amb el percentatge de municipis adherits d'acord amb la informació oferta en la web del Pacte. Es tracta per tant d'un nivell d'adhesió molt alt, considerant que es tracta d'una pràctica voluntària si bé és cert que amb cada vegada major freqüència les convocatòries d'ajudes en matèria d'eficiència energètica exigeixen als municipis l'adhesió al Pacte.

Des del punt de vista territorial, s'observa una elevada disparitat entre les províncies d'Alacant i València i la de Castelló. En el primer cas el percentatge de municipis adherits se situa al voltant del 90% mentre que en el segon cas el grau d'adhesió assoleix únicament el 29% de les entitats locals.

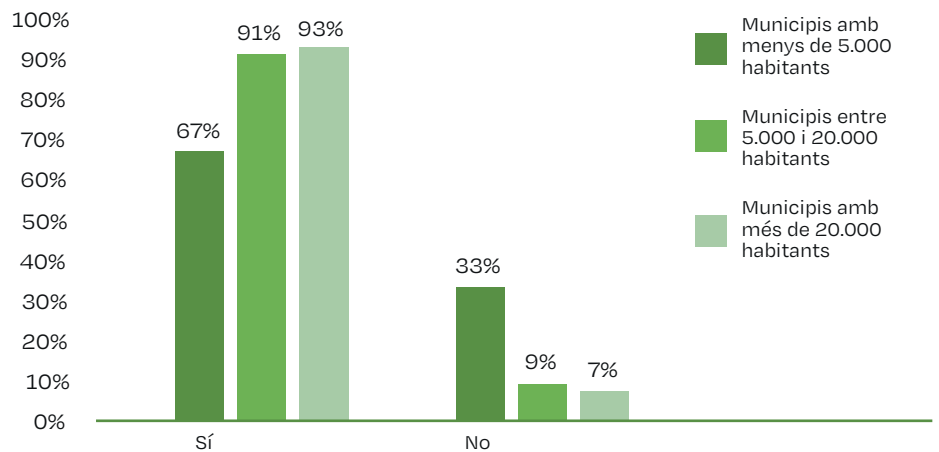
3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

FIGURA 25. % DE MUNICIPIS ADHERITS AL PACTE DE LES ALCALDIES PEL CLIMA I L'ENERGIA

La grandària del municipi torna a ser determinant en la variable objecte d'anàlisi. La pràctica totalitat de municipis de més de 5.000 habitants es troben adherits al Pacte mentre que només dos de cada tres dels municipis de menor grandària ho estan.

FIGURA 26. GRAU D'ADHESIÓ AL PACTE DE LES ALCALDIES PEL CLIMA I L'ENERGIA EN FUNCIÓ DE LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

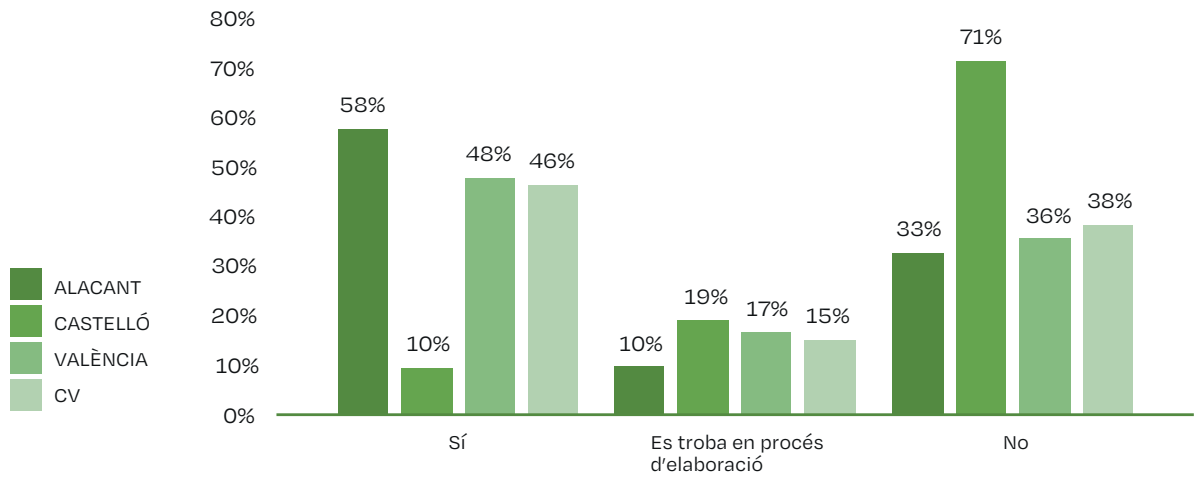

Entre els diversos compromisos adquirits pels signants del Pacte es troba la necessitat d'elaborar un Inventari d'Emissions de Referència Municipal (IERM), la realització d'una avaluació de riscos i vulnerabilitats derivats del canvi climàtic i la presentació d'un Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima en el termini de dos anys a partir de la signatura oficial del Pacte.

**3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local**

Malgrat el relativament alt grau d'adhesió al Pacte, únicament el 62% dels municipis signants disposen d'inventari d'emissions i anàlisis de riscos i vulnerabilitats o es troben en procés de realitzar-ho, la qual cosa fa suposar que no tots els municipis estan complint amb els compromisos adquirits en signar el Pacte.

FIGURA 27. % DE MUNICIPIS QUE DISPOSEN D'INVENTARI D'EMISSIONS I L'ANÀLISI DE RISCOS I VULNERABILITATS

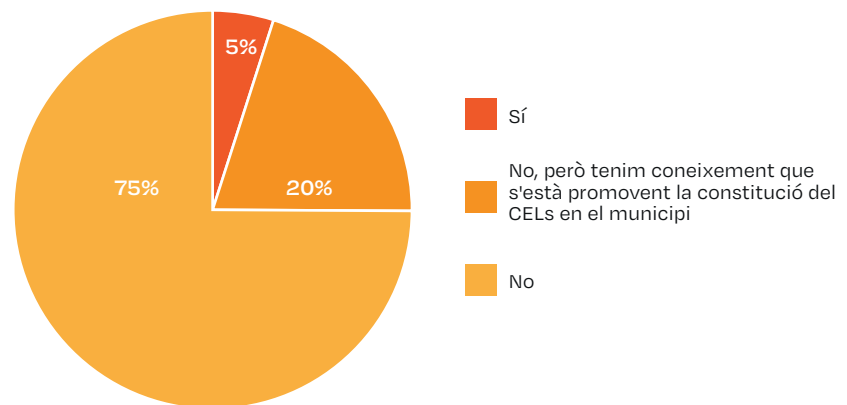

3.7. Impuls de comunitats energètiques locals

Una Comunitat Energètica Local (CEL) és una nova figura en la cadena de valor socioeconòmica del sector energètic i un nou actor en el gran ventall d'instruments per a la transició energètica. El seu paper resideix a facilitar la participació proactiva d'amplis sectors de la societat sobre la cadena de valor de l'energia, sempre des d'una posició territorial local en relació al territori on operen i al benefici socioeconòmic que generen.

Les comunitats energètiques poden dur a terme múltiples activitats: produir, consumir, emmagatzemar, compartir o vendre energia. Els beneficis ambientals que reporta als participants en aquest tipus de comunitats són importants: disminució de l'energia consumida, augment d'energia renovable distribuïda o una reducció dels combustibles fòssils utilitzats. No ha d'obviar-se en aquest sentit l'impacte social d'aquesta d'actuació: apoderament ciutadà, creació d'ocupació local, lluita contra la pobresa energètica, creació d'un teixit comunitari o la reinversió dels beneficis de l'activitat en els aspectes prioritaris per a la comunitat.

FIGURA 28. % DE MUNICIPIS EN ELS QUALS OPEREN O S'ESTAN CONFIGURANT COMUNITATS ENERGÈTIQUES LOCALS (CEL)

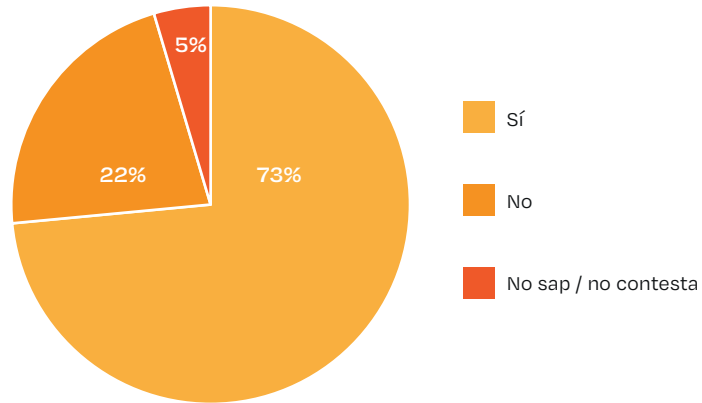
Malgrat el gran interès que està suscitant, el grau d'implantació d'aquesta fórmula de generació d'energia és encara molt reduït. Només el 5% de les entitats locals assenyalen la constitució d'alguna Comunitat Energètica Local en els seus termes municipals. Aquest percentatge ascendeix fins al 25% en ser preguntades sobre si coneixen del desenvolupament d'alguna iniciativa d'aquestes característiques en el seu àmbit geogràfic.

Una mostra de l'elevat interès que desperta aquesta fórmula és que el 73% dels ajuntaments declara la seua voluntat d'impulsar alguna CEL en el futur.

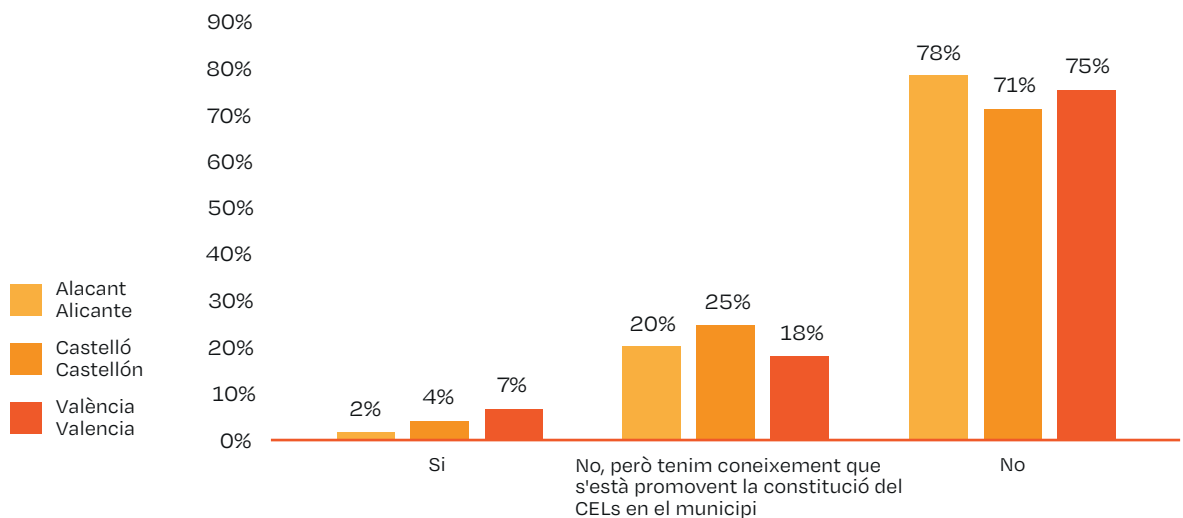
3. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
l'àmbit local

FIGURA 29. INTERÈS EN IMPULSAR COMUNITATS ENERGÈTIQUES LOCALS (CEL) EN EL FUTUR

En aquest cas, no s'observen diferències significatives entre províncies, si bé cal assenyalar un major percentatge d'implantació actual en els municipis de la província de València (7% dels municipis compten amb CEL).

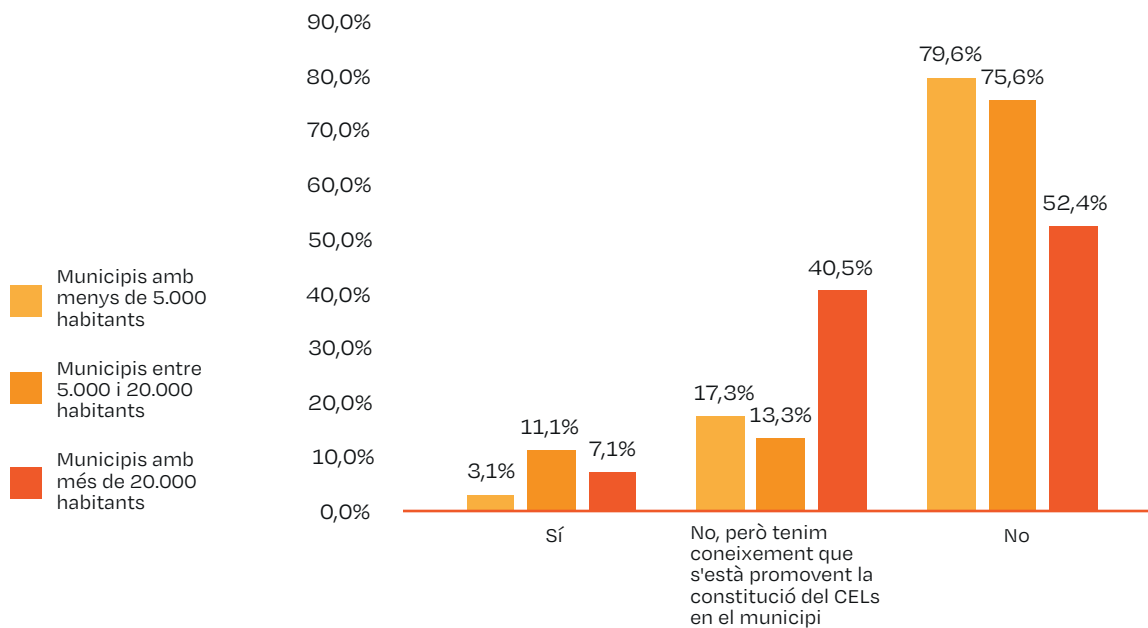
FIGURA 30. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE COMUNITATS ENERGÈTIQUES LOCALS (CEL) PER PROVÍNCIES

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

L'anàlisi de la implantació d'aquest tipus de figures en l'àmbit local considerant la grandària de la població mostra que de moment han sigut els actors socioeconòmics dels municipis de major grandària (més de 20.000 habitants) els que han pres la davantera en relació a l'ús d'aquesta fórmula.

FIGURA 31. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE COMUNITATS ENERGÈTIQUES LOCALS (CEL)

3.8. Implantació de plantes solars fotovoltaïques

La promoció d'instal·lacions d'energies renovables representa, en termes globals, una eina més per a afavorir la transició energètica cap a una economia baixa en carboni. Els projectes d'energia solar fotovoltaica presenten nombrosos avantatges respecte a altres instal·lacions energètiques, entre les quals es troben:

- **Disminució de la dependència exterior de fonts fòssils per al proveïment energètic, contribuint a la implantació d'un sistema energètic renovable i sostenible, i a una diversificació de les fonts primàries d'energia.**
- **Utilització de recursos renovables a nivell global.**
- **Eliminació de les emissions de CO₂ i altres gasos contaminants a l'atmosfera.**
- **Baixa taxa de producció de residus i abocaments contaminants en la seua fase d'operació.**

El foment de l'ús de les energies renovables és per tant compatible amb els interessos de les administracions públiques. Espanya es troba entre els països de la UE amb una major taxa de dependència energètica, ja que necessita importar el 70,5% de l'energia que consumeix, molt per damunt del 53,2% de mitjana comunitària.

En aquest context, l'Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2030, així com els diferents indicadors emmarcats en els objectius de reducció d'emissions i neutralitat climàtica en 2050, fixen com un dels principals objectius un augment significatiu de la potència instal·lada en energia renovable, amb un horitzó possible en 2030 de fins a 6.000 MW en centrals fotovoltaïques i 4.000 MW en eòliques, quan els valors actuals són de 364 MW i 1.255 MW, respectivament.

El Decret Llei 14/2020, de 7 d'agost, del Consell, de mesures per a accelerar la implantació d'instal·lacions per a l'aprofitament de les energies renovables per l'emergència climàtica i la necessitat de la urgent reactivació econòmica, assumeix els objectius anteriors i defineix les eines per a impulsar l'aprofitament d'energies renovables i accelerar la transició energètica, de manera que les inversions en renovables, amb l'activitat econòmica i l'ocupació que aquestes portaran associades, actuen a manera de palanca verda per a la recuperació de l'economia valenciana.

Les mesures contingudes en aquest decret llei es configuren amb la finalitat d'impulsar una transició energètica neta, justa, fiable, i econòmicament competitiva, especialment important en l'escenari que es planteja en el context sanitari actual, que facilite la recuperació econòmica de la Comunitat Valenciana.

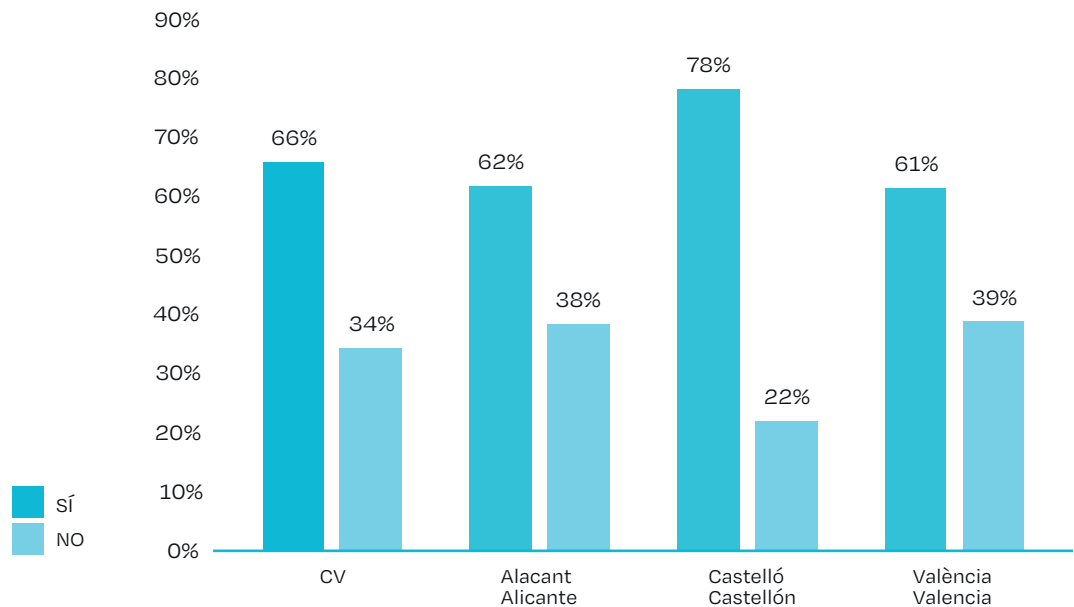
3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

En el present epígraf s'analitza la percepció dels municipis valencians respecte a la idoneïtat dels mateixos per a acollir instal·lacions solars fotovoltaïques, donats els criteris urbanístics, de protecció ambiental i de pendents suaus que exigeixen aquest tipus de projectes.

Els resultats obtinguts en el treball de camp assenyalen que dos terços dels municipis valencians consideren que reuneixen les condicions idònies per al desenvolupament d'aquesta mena d'instal·lacions, sent els municipis de la província de Castelló els que perceben un major grau d'idoneïtat (78%).

Qüestionats sobre la tipologia d'instal·lació a desenvolupar tres quartes parts dels municipis van manifestar la seua preferència per diversos desenvolupaments de grandària més reduïda i separats abans que una única implantació concentrada.

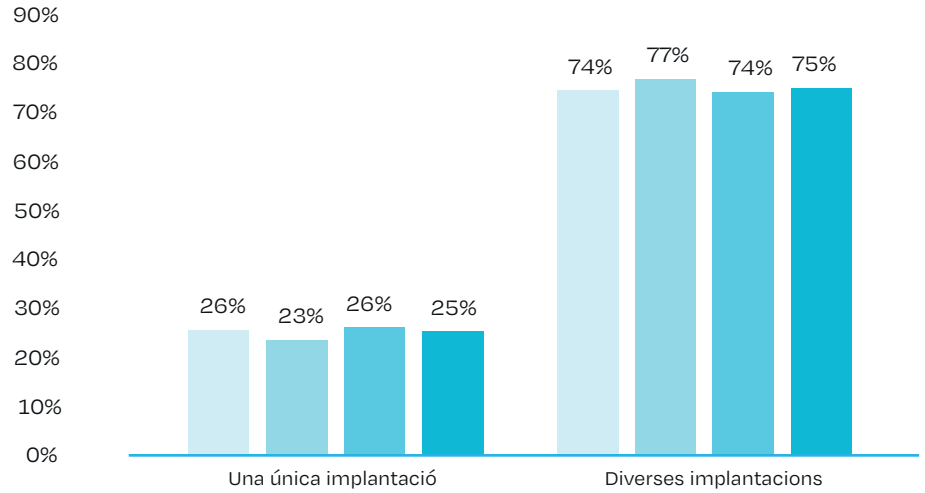
FIGURA 32. % DE MUNICIPIS QUE CONSIDEREN QUE ELS SEUS TERMES MUNICIPALS REUNEIXEN LES CONDICIONS ADEQUADES PER A LA IMPLANTACIÓ DE PLANTES SOLARS FOTOVOLTAIQUES

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

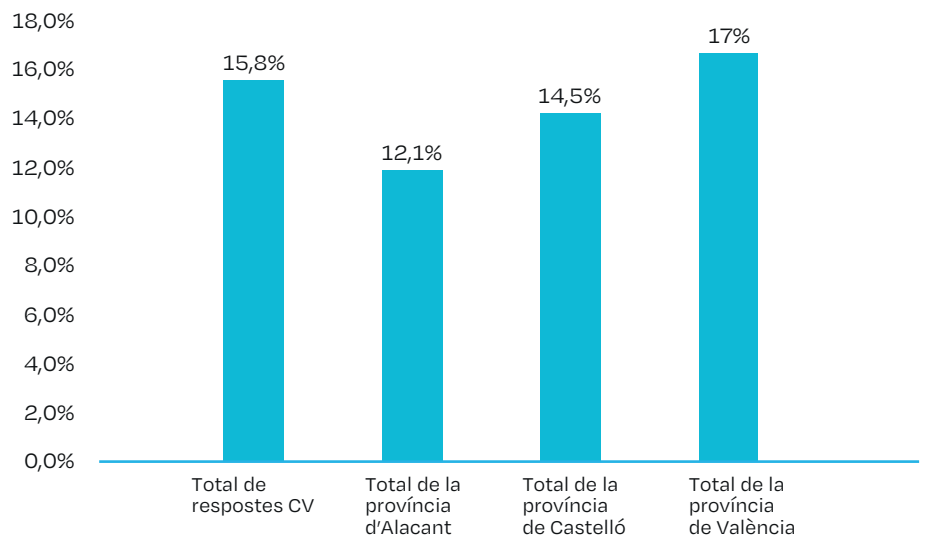

FIGURA 33. PREFERÈNCIA EXPRESSADA PER TIPOLOGIA D'INSTAL·LACIÓ

Adicionalment es va qüestionar a les entitats locals sobre la proporció (en %) del seu terme municipal que podria destinar-se a la implantació d'instal·lacions solars fotovoltaïques. En relació a aquesta qüestió, els resultats de la qual es mostren en la següent gràfica, cal assenyalar que va obtenir una baixa taxa de resposta (només el 55% dels municipis van respondre) i que un 2% de les entitats locals van plantejar l'opció específica d'implantar prèviament instal·lacions solars fotovoltaïques en edificis municipals, indústries i explotacions ramaderes, amb la finalitat de generar menor impacte ambiental, paisatgístic i visual.

FIGURA 34. PERCEPCIÓ DELS MUNICIPIS SOBRE LA PROPORCIÓ DEL TERME MUNICIPAL QUE POTENCIALMENT PODRIA DESTINAR-SE A INSTAL·LACIONS SOLARS FOTOVOLTAÏQUES

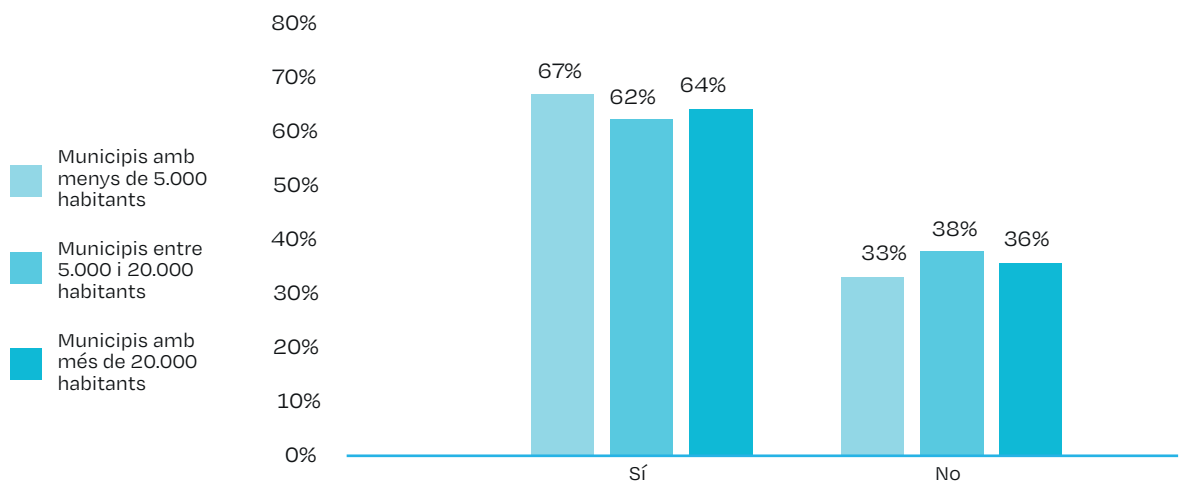

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

D'acord amb els resultats de l'enquesta, de mitjana, els municipis valencians consideren que al voltant d'un 15% dels seus termes municipals podria destinar-se a aquest tipus d'implantacions.

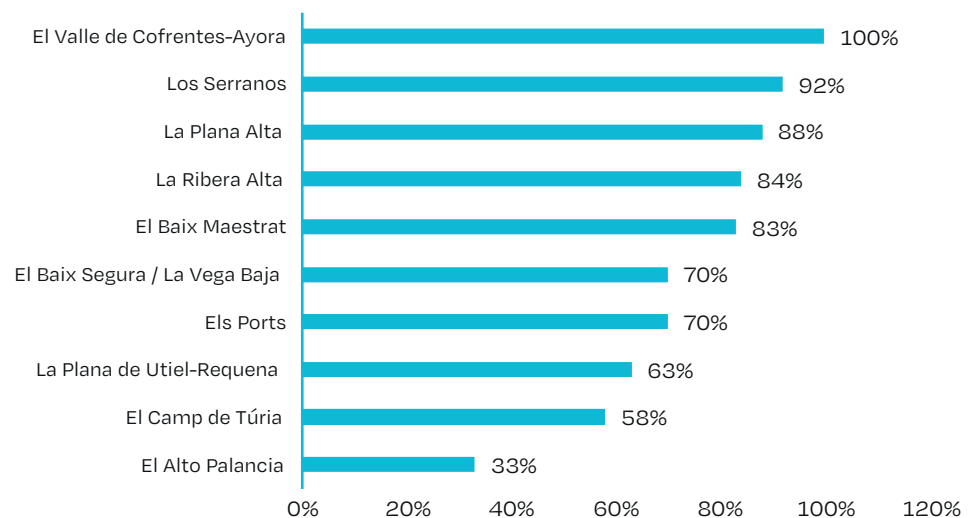
L'anàlisi dels resultats per grandària de municipi no ofereix resultats conclouents, si bé cal assenyalar una lleugera major percepció d'adequïtat per part dels municipis més xicotets.

FIGURA 35. % DE MUNICIPIS QUE CONSIDEREN QUE ELS SEUS TERMES MUNICIPALS REUNEIXEN LES CONDICIONS ADEQUADES SEGONS LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

La següent figura mostra els resultats de les comarques de major extensió de la Comunitat Valenciana:

FIGURA 36. % DE MUNICIPIS QUE CONSIDEREN QUE ELS SEUS TERMES MUNICIPALS REUNEIXEN LES CONDICIONS ADEQUADES PER A LA IMPLANTACIÓ DE PLANTES SOLARS FOTOVOLTAIQUES A LES COMARQUES DE MAJOR EXTENSIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA

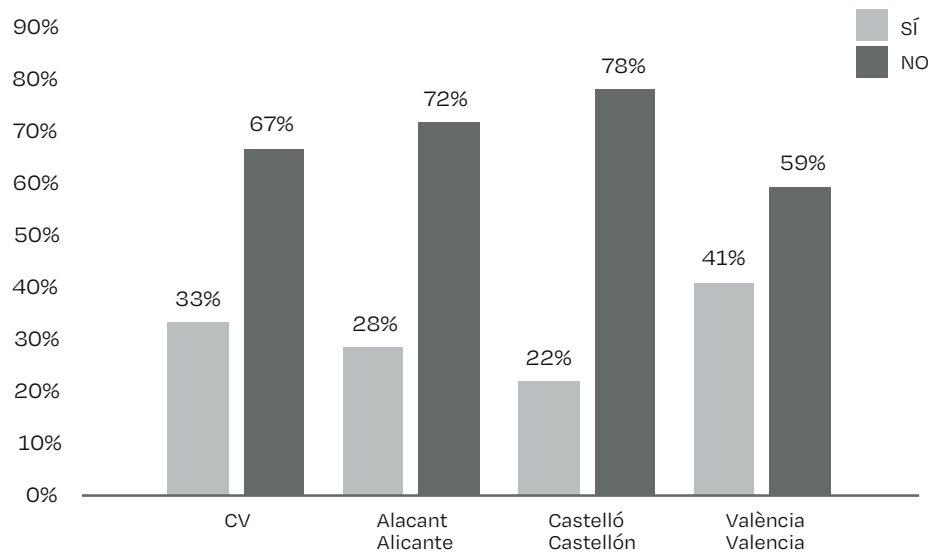

3.9. Formació i educació ambiental

El canvi d'hàbits i l'adopció de senzilles pautes de conducta per part de la ciutadania permeten contribuir a reduir substancialment els nostres consums d'energia sense renunciar en absolut al confort. Les famílies i les llars representen aproximadament el 30% del consum total d'energia. Per aquest motiu, la implicació del col·lectiu ciutadà en la millora de l'eficiència energètica a través d'actuacions i campanyes de conscienciació, educació i formació ambiental constitueix una peça clau en tota estratègia de transició energètica.

En aquest sentit cal assenyalar que el 33% dels municipis valencians han desenvolupat algun tipus de campanya formativa, informativa o de sensibilització en l'àmbit de l'eficiència i l'estalvi energètic sent els municipis de la província de València els que han fet un major esforç en aquest sentit (41%), seguits pels municipis d'Alacant (28%) i Castelló (22%).

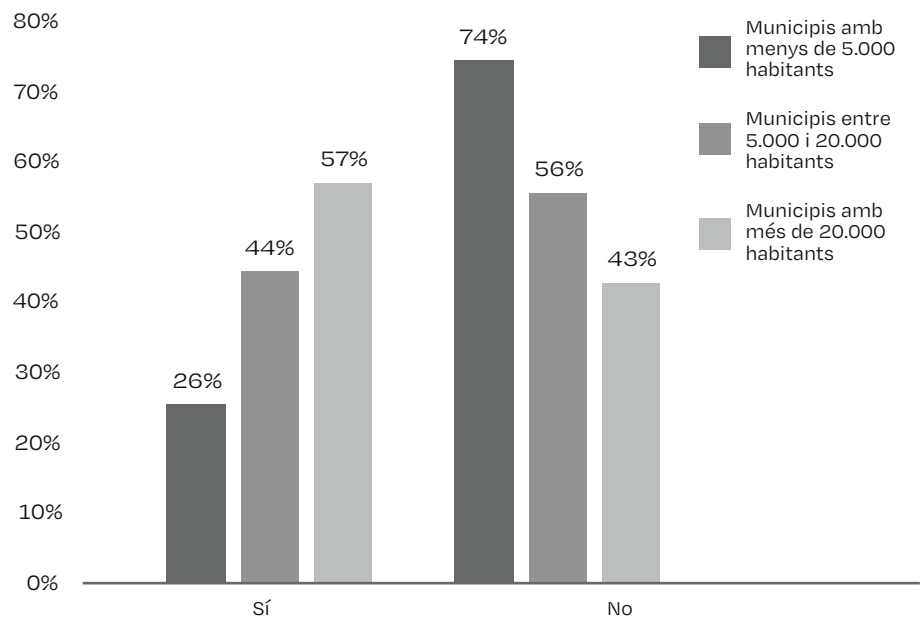
FIGURA 37. % DE MUNICIPIS QUE HAN REALITZAT CAMPANYES O ACCIONS FORMATIVES SOBRE ENERGIA EN ELS ÚLTIMS 3 ANYS

3. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en l'àmbit local

Novament els municipis de menor grandària són els que manifesten una major dificultat per a posar en marxa iniciatives de caràcter formatiu i informatiu dirigides als seus ciutadans, tal com pot observar-se en la següent figura.

FIGURA 38. % DE MUNICIPIES QUE HAN REALITZAT CAMPANYES O ACCIONS FORMATIVES SOBRE ENERGIA SEGONS LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI

4. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en municipis en risc de despoblament

4. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en municipis en risc de despoblament

Hui dia existeix un consens generalitzat sobre la gravetat del fenomen de regressió demogràfica que afecta a Espanya. Diversos organismes i institucions nacionals i autonòmics qualifiquen aquest fenomen com a problema d'Estat i assenyalen que ha de respondre's al mateix temps des d'una perspectiva de governança multinivell que, en la pràctica, comporta la implicació de totes les administracions públiques en tots els seus fronts d'acció.

Una de les derivades més severes d'aquest fenomen és probablement el despoblament del medi rural. Aquesta qüestió, que fins a dates recents rebia poca atenció per part dels mitjans i l'opinió pública, ha entrat amb força en l'agenda política i és considerat en l'actualitat com un problema territorial de primer nivell.

Aquest compromís polític s'ha traduït en la Comunitat Valenciana en la creació de l'Agenda Valenciana Antidespoblament (Agenda AVANT), que naix de l'aposta ferma i necessària per part del Govern de la Generalitat Valenciana de lluitar contra aquest fenomen territorial en l'àmbit autonòmic.

En aquest context cal assenyalar que la lluita contra el canvi climàtic i les polítiques d'adaptació poden ser variables rellevants per al manteniment de les comunitats rurals, la lluita contra el despoblament i la creació d'ocupació en les zones en risc de despoblament.

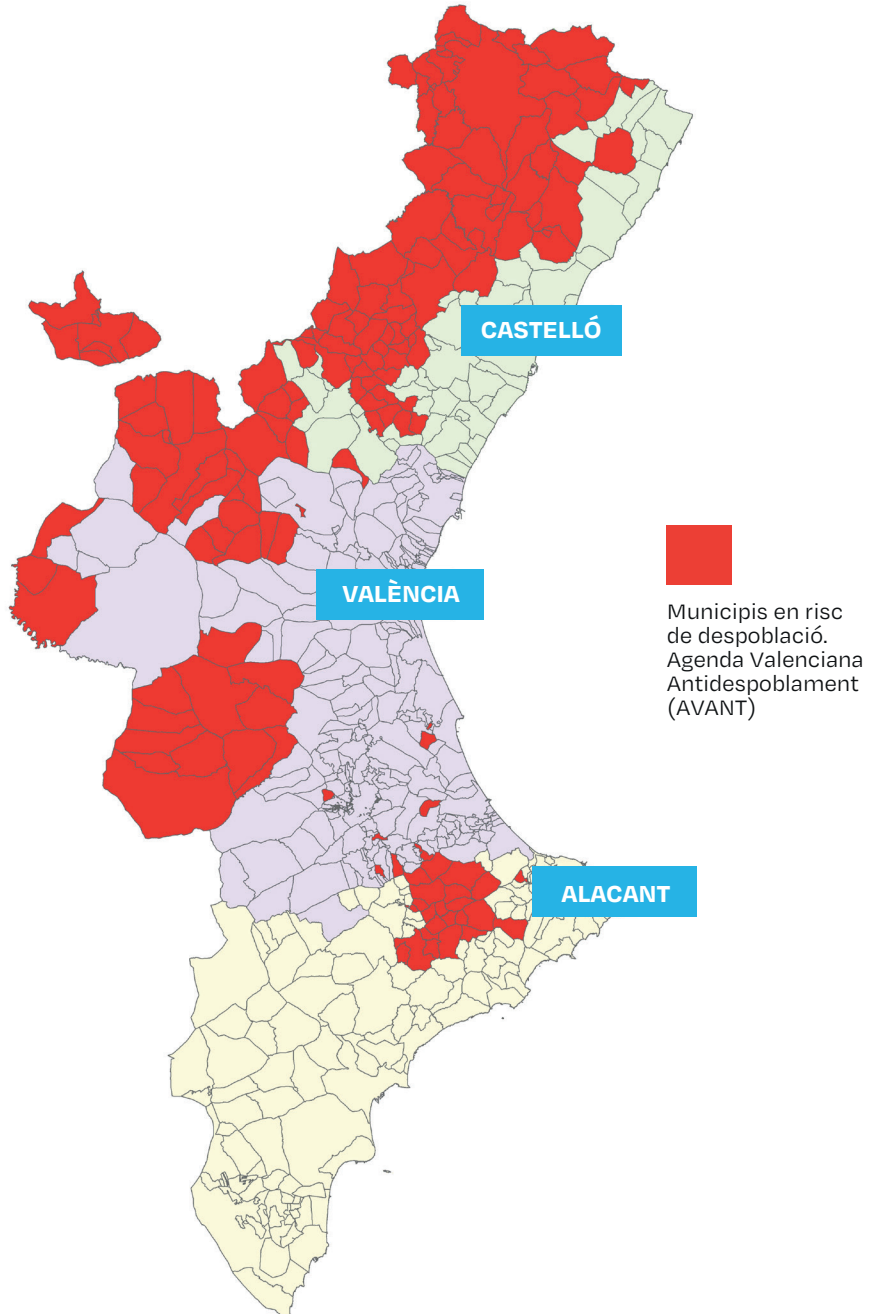
La transició ecològica presenta nombroses oportunitats específicament per al món rural i les zones despoblades. La UE ve apuntant les oportunitats que genera la implantació d'energies renovables per al desenvolupament i la lluita contra el despoblament. Entre els beneficis cal destacar:

- 1. Genera noves infraestructures i serveis energètics**, i augmenta l'autonomia energètica d'aquests territoris.
- 2. Millora la capacitat productiva**, obri noves oportunitats per a emprendre activitats econòmiques i afavoreix alternatives laborals més enllà de les tradicionals en aquests territoris.
- 3. Estimula projectes d'I+D+i** vinculats a la generació d'energia, i permet desenvolupar un nou sector d'activitat industrial especialitzat.
- 4. Aporta nous ingressos** a les hisendes públiques locals.
- 5. Afavoreix processos de col·laboració** i participació social amb agents, entitats i institucions locals.

En el present epígraf s'efectua una anàlisi específica i diferenciada de la implantació de mesures en matèria de transició energètica en municipis amb el risc de despoblament inclosos en el Fons de Cooperació Municipal de Lluita contra la Despoblament (Agenda AVANT). En el següent plànol es representen els municipis en risc de despoblament de la Comunitat Valenciana:

**4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament**

**PLÀNOL 1. MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT EN LA COMUNITAT
VALENCIANA**

Font: Elaboració pròpia a partir de la Agenda Valenciana Antidespoblament (AVANT).

4. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en municipis en risc de des poblament

Per a l'elaboració del següent apartat s'han pres en consideració els municipis que integren l'Agenda AVANT, on s'inclouen un total de 157 localitats. En la següent taula es mostra el nivell de resposta per província dels municipis en risc de des poblament. En total es van obtindre 85 respostes, la qual cosa representa el 54% dels municipis en risc de des poblament de la Comunitat Valenciana. Per províncies, s'observa una major taxa de resposta a la província de València (60%), seguit de Castelló (59%) i Alacant (26%).

TAULA 5. NIVELL DE RESPOSTA DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT PER PROVÍNCIES

Províncies	Total municipis AVANT	Enquestes rebudes	%
Alacant / Alicante	23	6	26%
Castelló / Castellón	82	48	59%
València / Valencia	52	31	60%
Total	157	85	54%

4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament

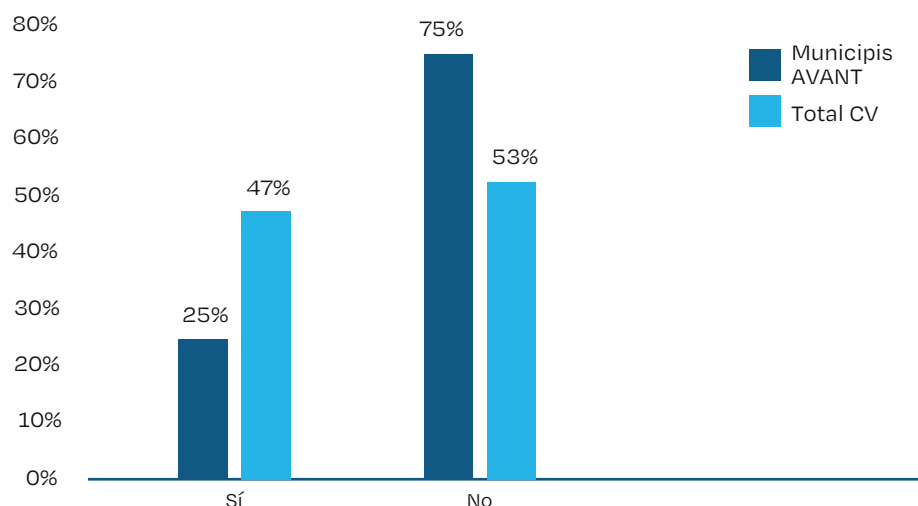
4.1. Fiscalitat energètica: incentius i bonificacions fiscals

L'Estratègia AVANT estableix en el **Programa 6.2 de transició ecològica, mitigació d'emissions i autosuficiència energètica** que el territori pot ser emprat per a ubicar instal·lacions d'energies renovables amb especial atenció a les orientades a l'autoconsum, el subministrament cooperatiu o suficiència energètica de llars i empreses, amb suport a les inversions necessàries, sota el principi de prioritzar les que promouen la creació de valor en el territori, en termes socials i ambientals.

Per aquest motiu, l'Estratègia planteja la necessitat d'establir incentius i escometre una simplificació administrativa per a aquest tipus d'inversions incloent parcs eòlics, energia solar fotovoltaica, producció a partir de biomassa, donant prioritat a iniciatives col·laboratives i d'autosuficiència orientades a les necessitats dels municipis, les empreses i les llars. En aquest sentit, la fiscalitat energètica pot jugar un paper important a l'hora de promoure qualsevol tipus d'instal·lació d'energies renovables.

En aquest context cal assenyalar que únicament el 25% dels municipis en risc de despoblament compta amb algun tipus d'incentiu o bonificació fiscal a les energies renovables enfront del 47% del conjunt de municipis del territori valencià, la qual cosa posa en relleu la necessitat d'impulsar mesures de fiscalitat energètica amb la finalitat de fomentar una transició energètica justa en els àmbits rurals.

FIGURA 39. INTRODUCCIÓ DE MESURES DE FISCALITAT ENERGÈTICA EN MUNICIPIS AMB EL RISC DE DESPOBLAMENT

4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament

4.2. Impuls de la mobilitat elèctrica

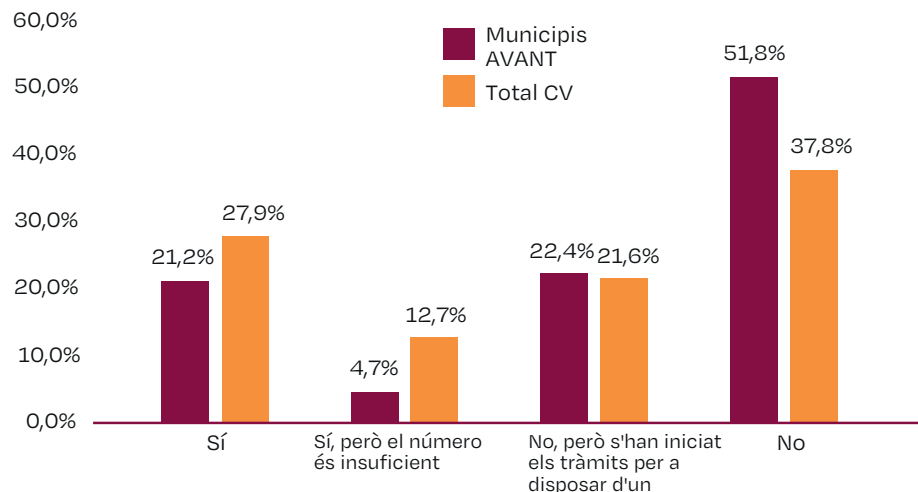
El present apartat avalua en quina mesura les entitats locals dels municipis en risc de despoblament de la Comunitat Valenciana estan incentivant el canvi de paradigma de mobilitat ja siga mitjançant la implantació de punts de recàrrega elèctric o bé mitjançant l'electrificació de les flotes municipals.

4.2.1. Punts de recàrrega elèctrics d'accés públic

La transició cap a formes de transport més sostenible es presenta com un imperatiu en un context de lluita contra el canvi climàtic i de necessitat d'aconseguir la neutralitat climàtica en les pròximes dècades. Una deficient o desigual ubicació dels punts de recàrrega elèctrics d'accés públic podria suposar un desincentiu al desenvolupament d'activitat econòmica en les zones rurals pel que dotar a aquestes zones d'una excel·lent xarxa de punts de recàrrega ha de ser considerat com un repte de primer ordre.

Les grans urbs, on s'aglutina un percentatge cada vegada major de la població, no tindran moltes dificultats per a fer front al repte del vehicle elèctric, tenint en compte la major brevetat dels trajectes urbans i la quantitat de punts de recàrrega ja instal·lats, però no existeixen estudis o anàlisis sobre l'impacte d'aquest nou model de mobilitat en les zones rurals.

FIGURA 40. GRAU D'IMPLANTACIÓ DE PUNTS DE RECÀRREGA PER A VEHICLES ELÈCTRICS EN MUNICIPIES AMB EL RISC DE DESPOBLAMENT

**4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament**

Els resultats del treball de camp mostren una menor implantació de punts de recàrrega públics per a vehicles elèctrics en les zones AVANT que en la resta del territori valencià. En conjunt, prop del 26% dels municipis en risc de despoblament compten amb aquest tipus d'instal·lació enfront del 40% del total dels municipis de la Comunitat Valenciana.

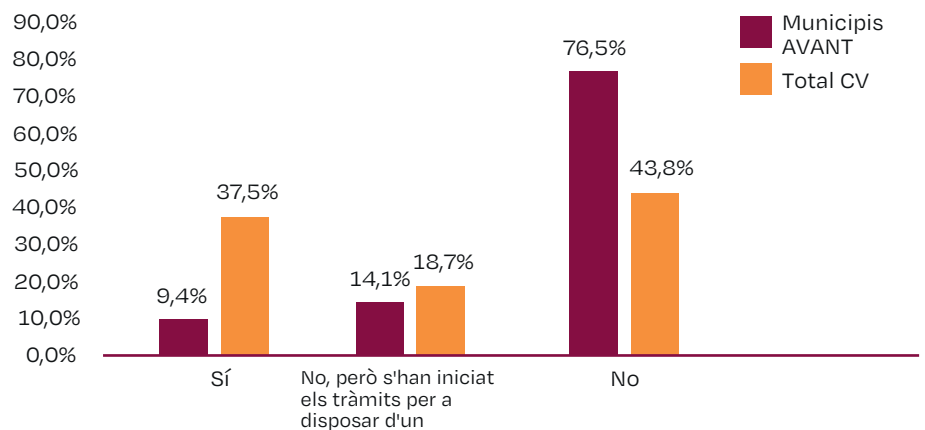
En aquest context, l'avantprojecte de Llei de canvi climàtic i transició ecològica de la Comunitat Valenciana estableix que les administracions públiques de la Comunitat Valenciana planificaran i implantaran una xarxa de punts de recàrrega per a vehicles elèctrics adequada i suficient per al compliment dels objectius fixats en la Llei. En aquest sentit i a tenor dels resultats obtinguts en el present treball haurà de prestar-se especial atenció al desenvolupament d'una potent xarxa de punts de recàrrega en les zones d'interior per a evitar agreujar els desequilibris territorials actuals.

4.2.2. Flota municipal de vehicles

Tal com s'ha comentat prèviament, la incorporació de vehicles elèctrics en les flotes públiques té també un important efecte positiu pel potencial exemplificador de l'administració.

Els resultats del treball mostren una menor implantació de vehicles elèctrics en els municipis AVANT que en la resta del territori valencià. Únicament el 23% dels municipis en risc de despoblament compten amb vehicles no contaminants o han iniciat tràmits per a adquirir-los enfront del 56% del conjunt de municipis de la Comunitat.

FIGURA 41. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE COMPTEN AMB VEHICLES ELÈCTRICS EN LA FLOTA MUNICIPAL

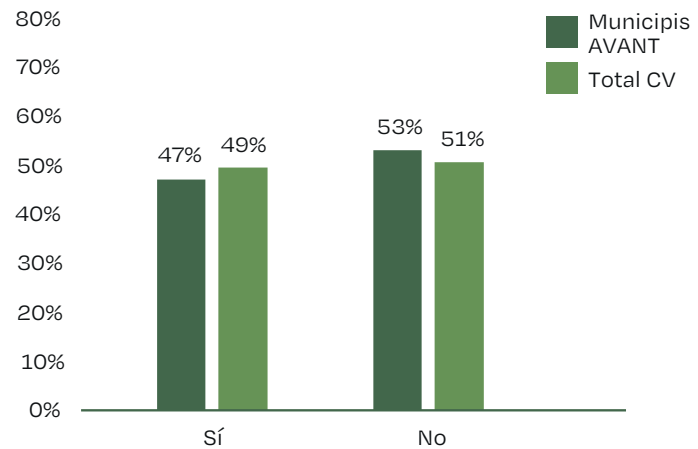
4.3. Instal·lacions d'autoconsum i eficiència energètica en edificis municipals

El present epígraf analitza en quina mesura els municipis en risc de despoblament de la Comunitat Valenciana han incorporat mesures per a reduir l'empremta de carboni de les seues instal·lacions i immobles municipals ja siga mitjançant la posada en marxa d'instal·lacions d'autoconsum o mitjançant la introducció de mesures d'eficiència energètica estructural en edificis municipals en els últims tres anys.

4.3.1. Posada en marxa d'instal·lacions d'autoconsum

L'anàlisi efectuada posa en relleu que no existeix un biaix significatiu quant a la introducció d'instal·lacions d'autoconsum en edificis municipals per part dels municipis AVANT respecte a allò observat en el conjunt de la Comunitat Valenciana.

FIGURA 42. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE HAN DESENVOLUPAT INSTAL·LACIONS D'AUTOCONSUM EN EDIFICIS MUNICIPALS

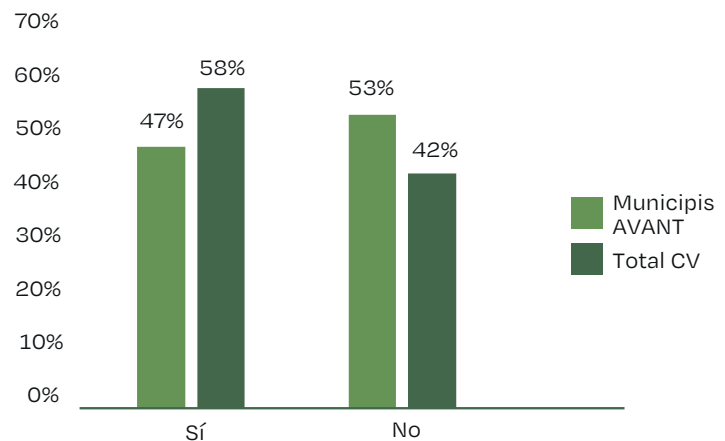
4. Implantació de mesures en matèria de Transició Energètica en municipis en risc de despoblament

4.3.2. Introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals

Per altra banda, la introducció de mesures d'eficiència energètica en edificis municipals ha tingut de moment una menor implantació en els municipis en risc de despoblament. La diferència entre municipis urbans i rurals assoleix actualment els 11 punts percentuals.

En aquest sentit, programes com el recentment aprovat Programa PREE 5.000 que ofereix ajudes per a actuacions de rehabilitació energètica en edificis existents en municipis i nuclis de menys de 5.000 habitants pretenen precisament reduir aquest biaix entre municipis urbans i rurals. Aquest programa, vigent fins a 2023, es troba inclòs en el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) i està coordinat per l'Institut per a la Diversificació i l'Estalvi de l'Energia (IDAE) i les comunitats autònomes.

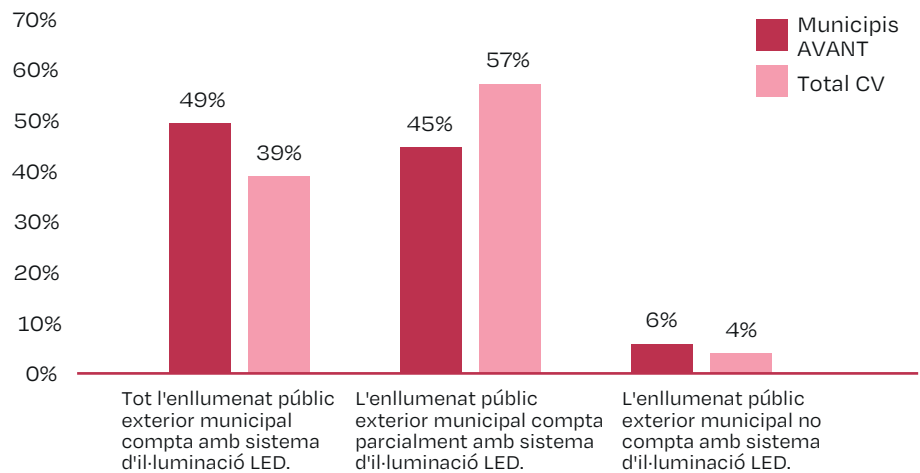
FIGURA 43. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE HAN INTRODUÏT MESURES D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA EN EDIFICIS MUNICIPALS

4.4. Enllumenat públic

La substitució de lluminàries convencionals de l'enllumenat públic exterior per altres dotades de tecnologia LED constitueix, igual que en la resta de municipis de la Comunitat Valenciana, una pràctica molt estesa en les entitats locals en risc de despoblament, més si cap ja que la proporció d'aquests municipis que compten amb tot l'enllumenat públic LED és superior a l'observat per al conjunt de municipis valencians en 10 punts percentuals. La taxa de municipis que no han efectuat cap actuació en aquest sentit és molt baixa en tots dos casos.

FIGURA 44. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE HAN INCORPORAT SISTEMES D'IL·LUMINACIÓ LED EN L'ENLLUMENAT PÚBLIC EXTERIOR

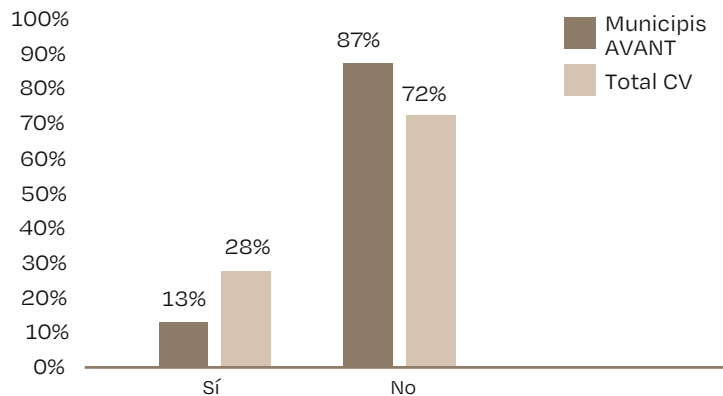
4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament

4.5. Compra i contractació pública sostenible

4.5.1. Clàusules climàtiques en processos de compra i contractació pública

Únicament el 13% dels municipis en risc de despoblament de la Comunitat Valenciana han incorporat algun tipus de clàusula de compra verda referida a aspectes energètics o climàtics en els seus processos de contractació i compra. Aquest percentatge representa 15 punts percentuals menys que el registrat en el conjunt de municipis valencians, el que constitueix un indicador de la dificultat d'incorporar aquest tipus de pràctiques en municipis de xicoteta grandària ja siga per falta d'informació o per falta de recursos tècnics.

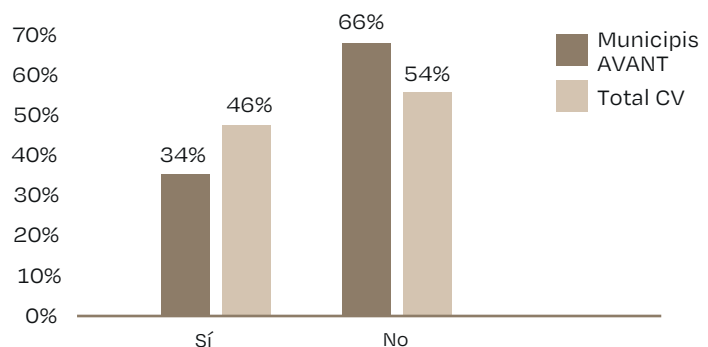
FIGURA 45. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE INCORPOREN CLÀUSULES CLIMÀTIQUES EN ELS PROCESSOS DE COMPRA O CONTRACTACIÓ PÚBLICA

4.5.2. Contractació de subministrament elèctric municipal amb garanties d'origen (GdO)

Per altra banda, un nombre significatiu dels municipis AVANT (34%) incorpora l'exigència de subministrament elèctric amb garanties d'origen, percentatge que si bé és rellevant es troba més de 10 punts percentuals per davall de la mitjana de la Comunitat Valenciana.

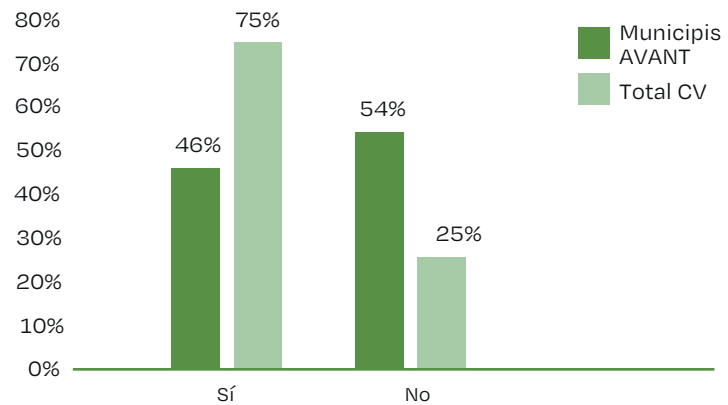
FIGURA 46. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE CONTRACTEN EL SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC MUNICIPAL AMB GARANTIES D'ORIGEN (GDO)

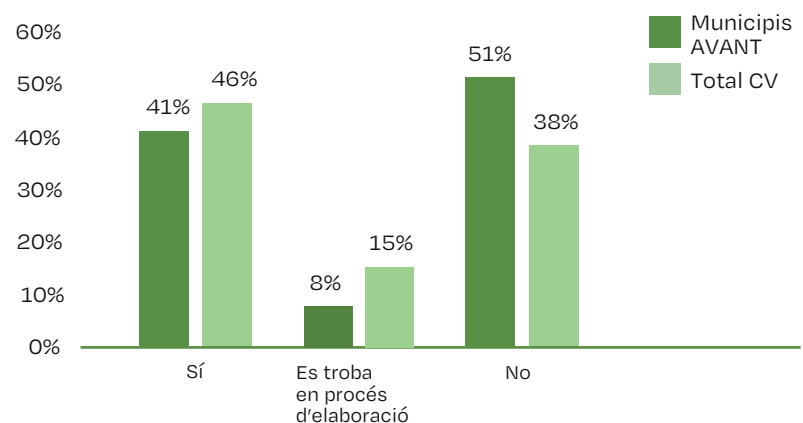
4.6. Adhesió al Pacte de les Alcaldies per al Clima i l'Energia

L'adhesió al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia per part dels municipis AVANT (46%) es troba molt per davall del registrat en el conjunt de la Comunitat Valenciana (75%). A més, s'observa que només la meitat dels municipis signants han complert els compromisos adquirits en subscriure aquesta iniciativa (disposar d'inventari d'emissions i l'anàlisi de riscos i vulnerabilitats).

FIGURA 47. % DE DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT ADHERITS AL PACTE DE LES ALCALDIES PEL CLIMA I L'ENERGIA.

FIGURA 48. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE DISPOSEN D'INVENTARI D'EMISSIONS I L'ANÀLISI DE RISCOS I VULNERABILITATS

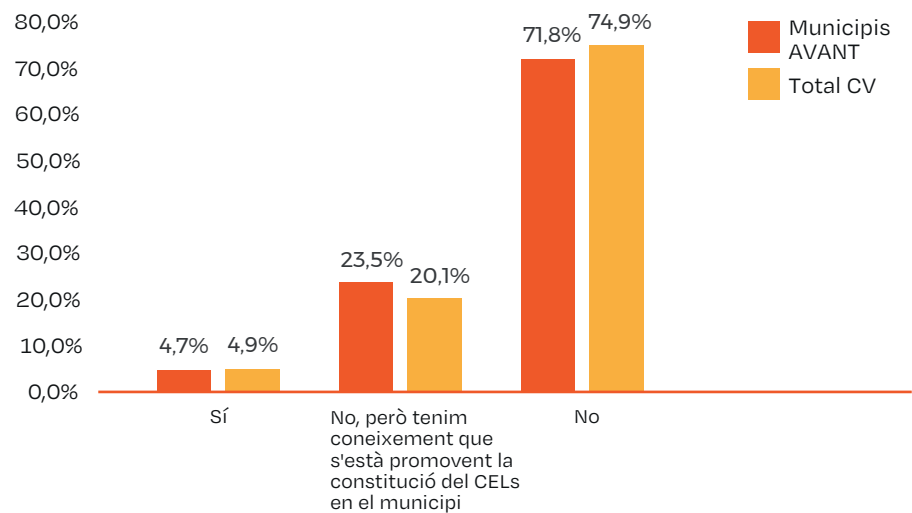

**4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
des poblament**

4.7. Impuls de comunitats energètiques locals

Els municipis en risc de despoblament han mostrat fins ara una major activitat en relació a la constitució de Comunitats Energètiques Locals (CEL). Una mica més del 28% dels municipis catalogats sota aquest epígraf ja compten o tenen coneixement que en els seus termes municipals s'està constituint una, percentatge que només registra el 25% en el conjunt de la Comunitat.

FIGURA 49. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT EN ELS QUALS OPEREN O S'ESTAN CONFIGURANT COMUNITATS ENERGÈTIQUES LOCALS (CEL)

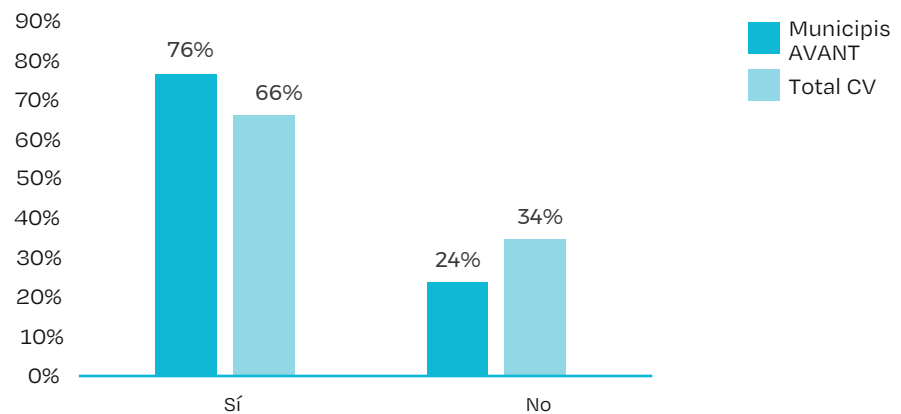

4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament

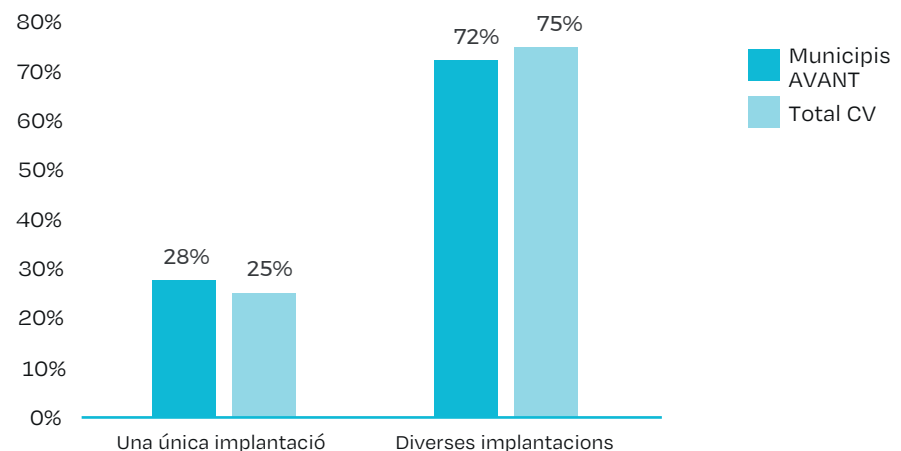
4.8. Implantació de plantes solars fotovoltaïques

Tres quartes parts dels municipis en risc de despoblament de la Comunitat Valenciana consideren que reuneixen les condicions adequades per a la implantació de plantes solars fotovoltaïques, atenent criteris urbanístics, de protecció ambiental i de pendents suaus que exigeixen aquest tipus de projectes. Aquest percentatge de municipis és 10 punts percentuals superior a l'expressat pel conjunt de municipis de la Comunitat Valenciana. La preferència majoritàriament expressada en relació a la tipologia de desenvolupament és de diverses implantacions (72%) molt per damunt d'una única planta de gran grandària (28%).

FIGURA 50. % DE MUNICIPIES EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE CONSIDEREN QUE ELS SEUS TERMES MUNICIPALS REUNEIXEN CONDICIONS ADEQUADES PER A LA IMPLANTACIÓ DE PLANTES FOTOVOLTAÏQUES

FIGURA 51. PREFERÈNCIA EXPRESSADA PER TIPOLOGIA D'INSTAL·LACIÓ PELS MUNICIPIES EN RISC DE DESPOBLAMENT

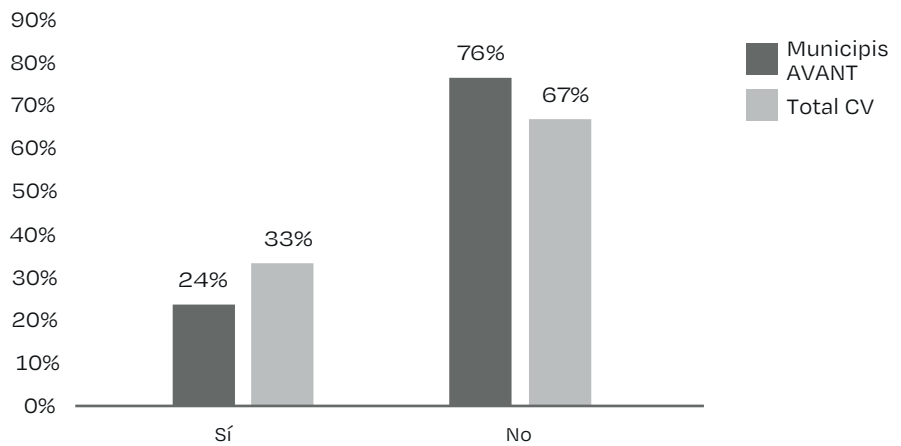

**4. Implantació
de mesures en
matèria de
Transició
Energètica en
municipis en
risc de
despoblament**

4.9. Formació i educació ambiental

La realització de campanyes formatives, informatives i de sensibilització en relació amb la qüestió energètica i el canvi climàtic representa una pràctica poc estesa en els municipis en risc de despoblament ja que només una quarta part d'aquests afirma haver realitzat algun tipus d'actuació en aquest sentit en els últims tres anys.

FIGURA 52. % DE MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT QUE HAN REALITZAT CAMPANYES O ACCIONS FORMATIVES SOBRE ENERGIA EN ELS ÚLTIMS 3 ANYS

5. Conclusions

5. Conclusions

L'agreujament del canvi climàtic i la degradació del medi ambient constitueixen sens dubte una de les principals amenaces a la qual s'enfronten Europa i la resta del món.

Conscient de la magnitud del repte i a fi de donar compliment a l'Acord de París¹, la Comissió Europea va presentar el mes de desembre passat de 2019 la Comunicació sobre el Pacte Verd Europeu (European Green Deal). El Pacte Verd Europeu estableix el camí a seguir per a fer d'Europa el primer continent climàticament neutre en 2050, al mateix temps que estimula l'economia, millora la salut i la qualitat de vida dels ciutadans i preserva la naturalesa sense deixar a ningú arrere. Constitueix sens dubte el pla més ambiciós de la història en matèria mediambiental i de sostenibilitat, tant pels objectius plantejats com pel finançament previst, i pretén situar a la Unió Europea en una posició de lideratge mundial en matèria ambiental.

Aquesta proposta constitueix la resposta europea a l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) plantejats per Nacions Unides.

En aquest context, els canvis normatius introduïts en els últims anys (nova normativa autoconsum, d'accés i connexió, nou reglament d'instal·lacions tèrmiques en edificis, proposta de creació del Fons Nacional per a la Sostenibilitat del Sistema Elèctric, etc.), i el Marc Estratègic d'Energia i Clima han configurat un marc clar i previsible que senta les bases del canvi i fixa una senda clara a recórrer per a aconseguir la fi última de la descarbonització. Els principals elements del Marc Estratègic d'Energia i Clima són la Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica, el Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima 2021-2030, l'Estratègia de Descarbonització a llarg termini 2050, l'Estratègia Contra la Pobresa Energètica i l'Estratègia de Transició Justa. En el cas de la Comunitat Valenciana, l'Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2030, la Llei de Canvi Climàtic i Transició Ecològica de la Comunitat Valenciana (en tramitació) i el futur Pla Valencià Integrat d'Energia i Clima (PVIIEC) 2021-2030 completen el marc normatiu i d'actuació és aquest àmbit.

Les ciutats i pobles juguen un paper clau en la lluita contra l'escalfament global atés que compten amb un important marge d'acció a través de les seues polítiques i pràctiques en matèria de mobilitat urbana i estalvi i eficiència energètica, política fiscal, contractació del subministrament, etc... El treball desenvolupat en el present estudi analitza en quina mesura els municipis valencians han fet ús de les seues competències per a estimular la transició energètica tant en allò referit a la pròpia gestió municipal com als incentius i senyals llançats a la ciutadania.

¹ L'Acord de París és un acord dins del marc de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic que estableix mesures per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Va ser signat al novembre de 2016 per 55 països. El principal objectiu d'aquest acord és evitar que se supere un increment de les temperatures de 2 °C respecte als nivells preindustrials i promoure mesures addicionals que facen possible que l'escalfament global no superi els 1,5 °C.

Fiscalitat energètica

Les entitats locals disposen d'una certa autonomia en l'àmbit tributari, ja siga per a establir noves taxes ja siga per a regular un determinat benefici fiscal. En aquest sentit, prop de la meitat dels municipis valencians han incorporat algun tipus d'incentiu o bonificació per a impulsar la transició energètica en els seus termes municipals.

Pel que fa a la tipologia d'incentius i bonificacions fiscals introduïts les bonificacions en l'IBI (Impost sobre Béns immobles) per als béns immobles que incorporen instal·lacions fotovoltaïques, les bonificacions en l'impost de circulació (IVTM) per a vehicles elèctrics i aquelles referides al ICIO (Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres) per a construccions, instal·lacions oobres en les quals s'incorporen sistemes d'autoconsum energètic renovable han sigut les més emprades per part dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana.

Impuls de la mobilitat elèctrica

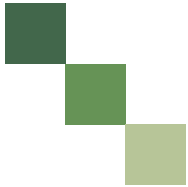
Impulsar la mobilitat elèctrica constitueix un element rellevant en un context de transició energètica donada la insostenibilitat actual del sistema de transport. Les entitats locals poden incentivar aquest canvi de paradigma de mobilitat ja siga mitjançant la implantació de punts de recàrrega elèctric o bé mitjançant l'electrificació de les flotes municipals, aspecte que contribueix no sols a reduir l'empremta de carboni de l'administració local sinó també a generar un potent efecte demostració entre la ciutadania i els sectors econòmics.

El nivell d'implantació dels punts de recàrrega elèctrics d'accés públic és actualment mig – baix ja que només el 40,6% dels municipis de la Comunitat Valenciana compten amb aquest tipus d'instal·lacions. A més, d'aquests prop d'un terç considera que el nombre de punts és insuficient donada la demanda actual o potencial d'aquest servei.

En relació a la disponibilitat de vehicles elèctrics, cal assenyalar que una mica més de la meitat (56%) compta o comptarà en el curt termini amb vehicles elèctrics en les seues flotes municipals.

5. Conclusions

Autoconsum i eficiència energètica en instal·lacions municipals

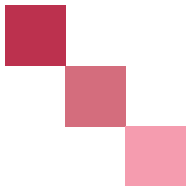

Les entitats locals compten amb notables oportunitats de millora en matèria d'eficiència energètica i d'implantació d'instal·lacions d'energies renovables en les seues dependències i immobles, la qual cosa permet obtenir notables reduccions de les emissions de CO₂ i del consum d'energia final dels edificis.

En aquest context cal assenyalar que quasi la meitat dels municipis valencians han posat en marxa alguna instal·lació d'autoconsum en algun edifici municipal en els últims 3 anys. El principal motiu assenyalat per les entitats locals com a factor limitant a la introducció d'instal·lacions d'autoconsum ha sigut la falta de capacitat d'inversió (62%) dels municipis, seguit a gran distància per la falta d'informació sobre les possibilitats de l'autoconsum (16%). La falta de viabilitat tècnica, econòmica i legal (planejament municipal) no constitueix en general un factor limitant rellevant.

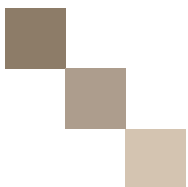
Major grau d'implantació han tingut les mesures d'impuls de l'eficiència energètica en edificis públics, assenyalat pel 58% dels municipis valencians. En relació a la tipologia de mesures introduïdes destaquen les millores en il·luminació (63%) per damunt de la introducció de millores de l'envolupant tèrmica (57%) i de climatització (39%).

Enllumenat públic exterior

Les instal·lacions municipals d'enllumenat exterior posseeixen un elevat potencial d'estalvi energètic mitjançant la modernització de les seues lluminàries, llums i equips de regulació, la qual cosa té un a més elevat impacte sobre la factura elèctrica municipal. Les actuacions en aquest àmbit han gaudit d'un elevat grau d'implantació en la Comunitat Valenciana atés que un 96% dels municipis ja han executat mesures en aquest sentit, sent el percentatge de municipis que ja compten amb il·luminació 100% eficient del 40%.

Compra i contractació pública sostenible

La integració de clàusules climàtiques en els processos de compra i contractació pública (presa en consideració de l'empremta de carboni com a criteri de compra, exigència de segells o certificacions específics en aquest camp o de plans d'acció climàtic als oferents, per exemple) constitueix una potent eina per a traslladar al sector privat els ambiciosos objectius energètics i climàtics plantejats per a les pròximes dècades. Aquest tipus de pràctiques es troben no obstant això poc esteses entre els municipis valencians (28%).

Major grau d'implantació registra la contractació de subministrament elèctric municipal amb garanties d'origen (GdO), acreditació expedida per la CNMC a sol·licitud dels titulars de les instal·lacions de producció, que assegura que un nombre determinat de megavats-hora d'energia elèctrica produïts en una central, en un període temporal determinat, ho han sigut a partir de fonts d'energia renovables o de cogeneració d'alta eficiència. Actualment el 46% d'entitats locals ja exigeixen aquest tipus de certificat als proveïdors d'energia.

5. Conclusions

Adhesió al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia

El Pacte de les Alcaldies és un moviment l'objecte del qual és mobilitzar a les autoritats locals i regionals per a desenvolupar plans d'acció i orientar les inversions cap a l'atenuació dels efectes del canvi climàtic.

L'adhesió a aquesta iniciativa voluntària gaudeix d'un alt grau d'implantació entre els municipis valencians (75%), no obstant això, únicament una mica més de la meitat dels municipis signants (54%) han complert fins al moment amb les obligacions que comporta la subscripció del Pacte, a saber, disposar d'inventari d'emissions i anàlisis de riscos i vulnerabilitats.

Comunitats Energètiques Locals (CEL)

Una Comunitat Energètica Local (CEL) és una nova figura en la cadena de valor socioeconòmica del sector energètic i un nou actor en el escenari de la transició energètica, el paper de la qual resideix a facilitar la participació proactiva d'amplis sectors de la societat sobre la cadena de valor de l'energia, sempre des d'una posició territorial local en relació al territori on operen i al benefici socioeconòmic que generen.

Aquesta figura ha suscitat en els últims mesos un elevat interès per part de diversos agents econòmics i socials locals, si bé el seu grau de desenvolupament i implantació és encara molt reduït ja que només el 5% de les entitats locals identifiquen la constitució d'alguna Comunitat Energètica Local en els seus termes municipals. Aquest percentatge ascendeix fins al 25% en ser preguntades si coneixen del desenvolupament d'alguna iniciativa d'aquestes característiques en el seu àmbit geogràfic. A més, ha d'assenyalar-se que el 73% de les entitats locals manifesten la seua voluntat d'impulsar alguna CEL en el futur, el que fa preveure un elevat grau d'implantació de CELs en el curt i mitjà termini.

Implantació de plantes solars fotovoltaïques

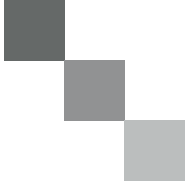

L'Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2030, així com els diferents indicadors emmarcats en els objectius de reducció d'emissions i neutralitat climàtica en 2050 estableixen entre els seus principals objectius un augment significatiu de la potència instal·lada en energia renovable, amb un horitzó possible en 2030 de fins a 6.000 MW en centrals fotovoltaïques i 4.000 MW en eòliques, quan els valors actuals són de 364 MW i 1.255 MW, respectivament.

En aquest context d'impuls de les instal·lacions solars fotovoltaïques, prop de dos terços dels municipis valencians van considerar que reunien les condicions idònies per al desenvolupament d'aquest tipus de plantes a tenor dels criteris urbanístics, de protecció ambiental i de pendents suaus que exigeixen aquest tipus de projectes, sent els municipis de la província de Castelló els que perceben un major grau d'idoneïtat (80%). Qüestionats sobre la tipologia d'instal·lació a desenvolupar tres quartes parts dels municipis van manifestar la seua preferència per diversos desenvolupaments de grandària més reduïda i separats abans que una única implantació concentrada.

5. Conclusions

Formació i educació ambiental

La construcció d'un present i un futur basats en un baix nivell d'emissions de carboni requereix de la integració de la perspectiva ambiental en totes les àrees d'activitat i en tots els àmbits de coneixement actuals, així com millorar les competències en matèria de sostenibilitat i canvi climàtic en tots els sectors. En aquest sentit, l'educació ambiental, des d'una perspectiva d'educació transversal i permanent, és una eina clau que contribueix a aquest objectiu.

En aquest context s'observa un baix grau de desenvolupament de campanyes formatives, informatives o de sensibilització en l'àmbit de l'eficiència i l'estalvi energètic (33%) entre els municipis valencians.

Introducció de mesures de transició energètica en funció de la grandària del municipi

A tenor dels resultats obtinguts, la grandària del municipi es configura com un aspecte essencial a l'hora d'incorporar mesures d'impuls de la transició energètica. En termes generals s'observa una elevada correlació entre grandària del municipi (mesurat en nombre d'habitants) i introducció de mesures d'impuls de l'eficiència energètica i energies renovables en l'àmbit local. L'excepció a aquesta regla s'observa en el cas d'introducció de mesures en l'enllumenat extern municipal. La major disponibilitat de recursos tècnics i econòmics de les entitats constitueix per tant un factor clau en l'impuls de mesures de transició energètica.

5. Conclusions

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Agricultura,
Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica
i Transició Ecològica